

Arbetsmarknadsbarometern 2011

De senaste rapporterna från ÅSUB

2009:10	Konjunkturläget hösten 2009
2009:11	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn hösten 2009
2009:12	Regionala effekter av fast vägförbindelse till Föglö
2009:13	Vilka krav kan vi ställa på framtidens kommuner? Ett underlag för den fortsatta diskussionen om organiseringen av kommunsektorn på Åland
2009:14	Handelsintegration och välfärdsutveckling under EU-medlemskapet
2010:1	Konjunkturläget våren 2010
2010:2	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn våren 2010
2010:3	Arbetsmarknadsbarometern 2010
2010:4	Mariebad kundundersökning
2010:5	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn – hösten 2010
2010:6	Den ålandsbaserade sjöfartens ekonomiska betydelse. En studie av klustereffekter och framtidsscenarier
2010:7	Halvtidsutvärdering Landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland
2010:8	Upplevd diskriminering i det åländska samhället år 2010
2010:9	Invånarnas syn på kommunernas verksamhet och organisation
2011:1	Där kärnkompetens och kunskapsekonomi möts. Kunskapsutveckling som nyckel till innovationer och regional tillväxt
2011:2	Konjunkturläget våren 2011
2011:3	Nordisk-Baltisk sjöfart 2011. Föregångare och eftersläntrare i sjöfartspolitik
2011:4	Utvärderarnas rapport 2010. Landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland för perioden 2007-2013

Förord

Ett av ÅSUBs prioriterade satsningsområden inom gällande verksamhetsprogram är arbetsmarknaden i omvandling, det vill säga med särskilt fokus på pensionsavgångar, inflyttning, arbetskraftens kompetensutveckling samt efterfrågan på personer med olika typer av utbildning och yrken. Sedan våren 2008 utarbetar ÅSUB en arbetsmarknadsbarometer som omfattar såväl den privata som den offentliga arbetsgivarsektorn. Det är nu således fjärde året som arbetsmarknadsbarometern sammanställs. I barometern presenteras efterfrågan på arbetskraft med olika typer av utbildning och yrkeskompetens under den närmaste 12-månadersperioden.

Uppdragsgivare och finansiär för arbetsmarknadsbarometern är arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (AMS) samt utbildnings- och kulturavdelningen vid landskapsregeringen

Det huvudsakliga syftet har varit att bedöma det närmaste årets tillväxt av den sysselsatta arbetskraften inom det privata näringslivets olika branscher och den offentliga sektorns huvudmannaområden (Ålands landskapsregering, kommunerna, staten) och att på motsvarande sätt redogöra för rekryteringsbehovet inom olika yrkesgrupper. I rapporten redogörs även för fort- och vidareutbildningsbehovet inom branscher och sektorer. Här finns också en översikt över behovet av att bedöma utländska yrkeskvalifikationer vid nyanställningar inom den offentliga sektorn.

Studiens faktaunderlag bygger på enkäter till ett representativt urval arbetsgivare inom den privata sektorn samt till de flesta myndigheter och enheter inom den offentliga sektorn. Enkätmaterialen har insamlats och bearbetats under våren 2011.

ÅSUB vill härmed rikta ett stort tack till alla de företag och myndigheter som bidragit till undersökningen genom att svara på det utskickade enkätformuläret.

Utredningschef *Katarina Fellman* har ansvarat för utarbetandet av årets rapport. Hon har även tillsammans med utredare *Richard Palmer* stått för insamlingen och bearbetningen enkäterna samt de kvantitativa och kvalitativa analyserna.

Mariehamn i juni 2011

Bjarne Lindström
Direktör

Innehåll

Förord	5
Innehåll	5
Figurförteckning	6
Tabellförteckning	7
1. Sammanfattning	9
2. Uppdrag, förutsättningar, metoder och centrala begrepp	13
2.1 Grundbegrepp.....	14
3. De mest efterfrågade yrkesgrupperna	16
4. Behovet av arbetskraft inom det privata näringslivet	22
4.1 Förändringar i antalet anställda på den privata arbetsmarknaden.....	22
4.2 Totala rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet	25
4.3 Vilka yrkesgrupper kommer att efterfrågas till det privata näringslivet under året? ..	27
4.4 Yrkesgrupper som blir svåra att få tag på under året	32
5. Arbetskraftsbehovet inom den offentliga sektorn	33
5.1 Förändringar i antalet anställda inom den offentliga sektorn	33
5.2 Rekryteringsbehovet inom den offentliga sektorn	34
5.3 Yrkesgrupper som förväntas vara svåra att få tag på för offentliga sektorn	39
6. Sammanfattning av sysselsatta arbetskraftens utveckling	40
6.1 Arbetsstyrkans utveckling efter sektor.....	40
6.2 Avgångar från arbetsmarknaden	41
7. Fortbildning.....	43
7.1 Fort- och vidareutbildning inom den privata sektorn.....	43
7.2 Fort- och vidareutbildning inom den offentliga sektorn	46
8. Bedömning av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn.....	49
Referenser	51
Bilaga 1: Klassificeringar.....	52
Bilaga 2: Enkäter	53

Figurförteckning

Figur 1. De fem yrkesgrupper som förväntas vara mest efterfrågade våren 2009* till våren 2011	16
Figur 2. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, efter bransch (antal helårstjänster) 2009, 2010 och 2011*	27
Figur 3. Rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet på Åland. De mest efterfrågade yrkesgrupperna 2011 jämfört med 2010*	28
Figur 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, våren 2010*, och våren 2011 efter yrkesstatistikens huvudgrupper (ISCO) (antal personer omräknat till helårstjänster).....	29
Figur 5. Förväntad rekrytering inom det privata näringslivet under det kommande året efter övergripande yrkesområden 2008 – 2011* (procent)	31
Figur 6. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens förändring i privat och offentlig sektor (antal helårstjänster) våren 2008*, våren 2009*, våren 2010* och våren 2011	41

Tabellförteckning

Tabell 1. Det beräknade rekryteringsbehovet av olika yrkesklasser, på ett års sikt våren 2009*, våren 2010* och våren 2011 rangordnade efter antal 2011 (helårstjänster).....	18
Tabell 2. Prognos för rekryteringsbehovet, efter yrkesklass och sektor, våren 2011 - våren 2012	21
Tabell 3. Förväntad förändring av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på ett års sikt på våren 2007-2011. Antal helårstjänster efter bransch*	23
Tabell 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet. Antal helårstjänster, efter bransch, 2007 – 2011*.....	25
Tabell 5. Förväntad förändring av antalet anställda och förväntat antal rekryteringar (helårstjänster) inom offentliga sektorn, 2011	33
Tabell 6. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) av landskapsanställda, våren 2009, våren 2010 och våren 2011	36
Tabell 7. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom kommunsektorn (inkl skelsektorn och äldreomsorgen) våren 2009, våren 2010 och våren 2011	37
Tabell 8. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den statliga sektorn, våren 2008, våren 2009, våren 2010 och våren 2011.....	38
Tabell 9. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens utveckling (antal helårstjänster och procent) under den närmaste 12-månadersperioden våren 2008 - våren 2011*	40
Tabell 10. Pensionsavgångar på Åland, 2005-2010	42
Tabell 11. Förväntad rekrytering, avgångar, och förändring i antal på Åland under 2011.....	42
Tabell 12. Andelen som fortbildar sig per år i det privata näringslivet, efter bransch 2007-2011 (procent)*	43
Tabell 13. Fortbildning/vidareutbildning som företaget kan tänka sig bekosta under det närmaste året (privata näringslivet). Procentuella andelen av företagen inom branscherna som angivit respektive alternativ.	45
Tabell 14. Fortbildning inom den offentliga sektorn, procentandelar och antal personer, 2010-2011.....	47

1. Sammanfattning

I den här arbetsmarknadsbarometern redovisar ÅSUB en prognos över rekryteringsläget för i det närmaste hela den åländska arbetsmarknaden för 12 månader framåt. Vi presenterar resultatet per bransch och per yrke för den privata sektorn samt efter arbetsgivarsektor och yrke för den offentliga sektorn. Arbetsmarknadsbarometern har tagits fram på uppdrag av Ålands landskapsregering och AMS.

Arbetsmarknadsbarometern sammanställdes för första gången våren 2008. Vi har således kunnat följa utvecklingen från före finanskrisen, genom den djupa ekonomiska nedgången och ekonomins väg mot ny tillväxt. Trots att nedgången i ekonomin var omfattande såväl internationellt som nationellt så har arbetsmarknaden återhämtat sig bra.

I år förväntas den sysselsatta arbetskraftens volym växa med cirka 1,4 procent under en 12-månadersperiod, vilket motsvarar hela 179 helårstjänster. Tillväxten förväntas vara snabbast inom den privata sektorn, 135 årsarbetsplatser eller 1,5 procent av den aktuella arbetsstyrkan i sektorn. Inom den offentliga sektorn beräknas arbetsstyrkan öka med 44 helårstjänster eller 1,2 procent. Situationen på arbetsmarknaden ger en bild av ett visst uppdämt rekryteringsbehov. Vid motsvarande tid ifjol beräknades arbetskraften minska med 0,5 procent eller 68 helårstjänster. Nedgången förväntades vara relativt sett störst inom den offentliga sektorn, nästan 0,7 procent.

Enligt barometern förväntas alla branscher förutom primärnäringarna växa under nuvarande 12-månadersperiod. Störst beräknas tillväxten vara inom företagstjänsterna, dvs företag som tillhandahåller tjänster till andra företag, cirka 50 helårstjänster, men även inom branschen transport och kommunikation räknar man med en betydande ökning av arbetsplatserna (32 helårstjänster) nu när ekonomin återhämtar sig. Andra branscher där ökningen beräknas vara över tio helårstjänster är övrig industri, finans- och försäkring samt handeln.

Inom den offentliga sektorn beräknas kommunsektorns arbetsstyrka växa snabbast enligt årets barometer, tillväxten uppskattas till 1,5 procent eller 28 helårstjänster. Inom landskapsförvaltningen, inklusive ÅHS och landskapets skolor, beräknas ökningen bli 0,9 procent eller 15 helårstjänster. Här ingår även tjänster som varit obesatta och nu förväntas kunna besättas, liksom deltidstjänstgöring som övergår till heltid. Inom statliga sektorn på Åland, som i sig inte är så omfattande, beräknas personalstyrkan öka

med en helårstjänst.

Prognosen för det *totala rekryteringsbehovet*, det vill säga nyanställningar som omfattar såväl ersättande som nya tjänster bekräftar bilden av en relativt snabbt växande arbetsmarknad. *Det samlade rekryteringsbehovet beräknas uppgå till 683 personer eller 5,3 procent av arbetsstyrkan.* Av det totala rekryteringsbehovet kommer enligt prognosen 474 helårstjänster att behövas inom det privata näringslivet och 210 helårstjänster inom den offentliga sektorn (avrundade värden). Det är en betydande ökning jämfört med situationen vid motsvarande tid år 2010 då det totala rekryteringsbehovet i den privata sektorn beräknades uppgå till 364 helårstjänster och i den offentliga sektorn till 159 tjänster. Avgångarna från arbetsmarknaden beräknats ha hållit sig på ungefär samma nivå som för ett år sen.

Inom näringslivets branscher förväntas det totala rekryteringsbehovet vara störst inom transport och kommunikation (cirka 160 helårstjänster), som också totalt sett har den största sysselsättningsandelen inom den privata sektorn på Åland. Även inom företagstjänsterna beräknas det samlade rekryteringsbehovet vara stort (cirka 90 helårstjänster). Det här är en typisk tillväxtbransch där vi kan förvänta oss väsentligt rekryteringsbehov trots att avgångarna inte är så stora.

Andra branscher där behovet av ny och ersättande arbetskraft förväntas vara omfattande är handeln (motsvarande 48 helårstjänster) och hotell- och restaurangbranschen (46 helårstjänster). För de här branscherna är personalomsättningen ofta betydande, bland annat till följd av branschernas säsongskaraktär. Därför är även det totala rekryteringsbehovet i genomsnitt högt. En bransch som är konjunkturkänslig och därmed kan ha rätt stor personalomsättning är byggbranschen. När efterfrågan nu växer är rekryteringsbehovet relativt stort (34 helårstjänster). Inom personliga tjänsterna och övriga industrin är rekryteringsbehovet ökande (38 respektive 28 helårstjänster).

Inom den offentliga sektorn är det totala rekryteringsbehovet störst inom den kommunala sektorn, motsvarande 120 helårstjänster eller 6,2 procent av arbetsstyrkan i sektorn. Inom hela landskapsförvaltningen beräknas det samlade rekryteringsbehovet uppgå till 80 helårstjänster vilket motsvarar 4,8 procent av arbetsstyrkan. Slutligen inom statssektorn har man beräknat behovet till motsvarande 10 helårstjänster eller 5,8 procent av den aktuella arbetsstyrkan.

Om vi ser på vilka yrken och yrkeskategorier som är de mest efterfrågade våren 2011 kan vi konstatera att *försäljare och butikskassörer* är den yrkeskategori som, precis som

ifjol, förväntas vara den mest efterfrågade (motsvarande 63 helårstjänster). Därefter följer *kockar, restaurang- och storhushållspersonal* (51 helårstjänster) och yrken inom *fastighetsskötsel, städning och köksbiträden* (49 helårstjänster.) Efterfrågan inom samtliga dessa yrkesgrupper har förväntats växa under de två senaste åren.

Barometern visar också på en betydande ökning av det förväntade rekryteringsbehovet för *serveringspersonal* samt *specialister inom data, teknik och naturvetenskap* (46 helårstjänster vardera). Särskilt efterfrågade är olika slag av dataspecialister. Den senast nämnda gruppen är även den mest efterfrågade bland alla yrkesgrupper som kräver utbildning på högskolenivå.

Även för yrkesgruppen *övrig kontorspersonal* förväntas ett ökat och relativt stort rekryteringsbehov (43 helårstjänster). Yrkesgruppen efterfrågas såväl inom privat som offentlig sektor.

Inom flera av sjöfartsbranschens yrken beräknas efterfrågan vara fortsatt hög. Prognosen för efterfrågan på *däcksmanskap och maskinpersonal* uppgår till 34 helårstjänster i år medan behovet av *kaptener, styrmän och maskinbefäl* enligt prognosen motsvarar 29 tjänster.

Också rekryteringsbehovet för de stora yrkesgrupperna inom vårdsektorn beräknas öka det närmaste året. Efterfrågan på yrkeskategorin *primärskötare, närvårdare, barnskötare, hemvårdare m.fl.* ser enligt barometern ut att öka och motsvarar i år hela 42 helårstjänster. Behovet av olika slag av *sjukskötare inklusive överskötare och avdelningsskötare* har bedömts uppgå till drygt 20 helårstjänster det inkommande året, också det är en ökning jämfört med ifjol. Efterfrågan på *sjukhus-/vårdbiträden* förväntas öka och beräknas till 13 helårstjänster, och efterfrågan på olika slag av *läkare, specialläkare, tandläkare och veterinärer* har beräknats motsvara sammantaget 12 helårstjänster.

Inom det pedagogiska området visar barometern ett behov det kommande året på motsvarande 12 helårstjänster för *klasslärare, nio ämneslärare och lektorer, sju speciallärare* och sju *barntädgårdslärare* (förskollärare).

Bland de yrkesgrupper inom vilka arbetsgivarna inom näringslivet upplever att det är svårt att hitta kompetent personal finns flera grupper med teknisk kompetens på olika nivåer. Här nämns *dataspecialister, datatekniker, el-, automations- och mätningssingenjörer* och *elektriker, VVS-ingenjörer* och *elmontörer, mekaniker* och *verkstadsmontörer* och även *svetsare*. Från sjöfartssektorn efterlyses främst

maskinförare. Inom andra delar av transportsektorn nämns *chaufförer* och inom byggsektorn *fordonsförare*. En yrkesgrupp som nämns av företag såväl inom hotell- och restaurang, som inom rederisektorn är *kockar* och *kökspersonal*.

Bland de yrkesinriktningar som framhålls som svåra att få tag på för arbetsgivarna inom offentliga sektorn återfinns flera av de yrkesgrupper som efterfrågas mest. Här nämns yrken som *läkare* och *sjuuskötare*, *närvårdare*, *socialarbetare* och *personliga assistenter*, *jurister*, *veterinärer*, *specialister inom det museala området*, *maskinförare*, *poliser* samt *lärare* med vissa inriktningar som *träslöjd*, *medialärare* och inte minst *speciallärare*. Även *tekniska experter*, *kock*, *ingenjörer* samt *chefer inom administration* nämns som svåra att hitta kompetent personal till. Inom den statliga sektorn där det samlade rekryteringsbehovet är lägre framhålls *jurister*, *beskattningskunniga* samt *lantmäteringenjörer* som yrkesgrupper där det är svårt att få tag på behörig personal.

I arbetsmarknadsbarometern efterfrågas även *behovet av fort- och vidareutbildning* på arbetsmarknaden. Ungefär 30 procent av de anställda inom det privata näringslivet beräknas få möjlighet att fortbilda sig inom det närmaste året. Högst är fortbildningsfrekvensen inom branschen vatten och el samt inom de personliga tjänsterna där över hälften av de anställda beräknas fortbilda sig under året. Inom offentliga sektorn beräknas också fortbildningsfrekvensen uppgå till drygt 50 procent av de anställda i år.

2. Uppdrag, förutsättningar, metoder och centrala begrepp

Det primära syftet med föreliggande rapport är att, för det första, bedöma tillväxten på ett års sikt av antalet sysselsatta inom den privata sektorns olika branscher och inom den offentliga sektorns olika delar (landskapsförvaltningen, den kommunala sektorn och den statliga sektorn). För det andra redogör vi på motsvarande sätt för rekryteringsbehovet avseende olika yrkesklasser. Uppdragsgivare för arbetskraftsbarometern har varit Arbetsmarknads- och studieserviceenheten på Åland (AMS) och landskapsregeringens utbildnings- och kulturavdelning. Arbetsmarknadsbarometern fungerar som en integrerad del av ett större prognospaket tillsammans med ÅSUBs konjunkturrapporter.

Sekundära syften har varit att dels redogöra för fortbildningsfrekvensen inom de olika branscherna och sektorerna, och dels att preliminärt kartlägga behovet av att bedöma yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn på Åland, vilket vi gör på uppdrag av utbildnings- och kulturavdelningen.

Informationen i arbetsmarknadsbarometern baseras dels på några frågor som ingår i den årliga konjunkturenkäten till den privata sektorn (se enkäter sid. 54-55), som skickas till ett urval åländska företag, dels från en arbetskraftsenkät som vi i april skickat ut till i princip hela den åländska offentliga sektorn (se sid. 56-61). Samtliga bedömningar gäller 12 månader framåt från den period då svaren lämnades in.

Vårt underlag för *näringslivet* härleds alltså från de svar ett representativt urval åländska företag lämnar till oss. Det innebär att dessa företag representerar fler än sig själva. Företagens svar viktas utifrån storleken på företagens personalstyrka. De data om utvecklingen på den privata arbetsmarknaden som vi får ut av våra beräkningar blir på så sätt ett *prognostiserat närmevärde*.

Det bör betonas att dessa prognostiserade närmevärden ska tolkas med viss försiktighet. Vid utformningen av urvalet eftersträvas en tillräcklig täckning per bransch och även företag i olika storleksklasser och lokaliserade i olika kommuner och regioner. Dock finns en viss tonvikt på de större företagen som representerar fler arbetsplatser. Det är möjligt att arbetskraftens rörlighet, och därmed de årliga förändringarna, i genomsnitt är relativt sett större i dessa företag med fler arbetsplatser än inom mikroföretagen med endast en eller två personer sysselsatta inom verksamheten. De svarande företagen representerar drygt hälften av det privata näringslivet räknat i antal arbetsplatser.

När det gäller den *offentliga sektorn* har vi däremot ett så pass heltäckande underlag att svaren inte behöver viktas. Därför torde också precisionen vara relativt god.

Vi årets undersökning har dock förutsättningarna för att bedöma rekryteringsbehovet inom skolsektorn varit svårt. *Grundandet av Ålands gymnasium*, med skolorna Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium, gör att tjänster organiseras om och byter huvudman. De nya avtal som ingåtts som ett led i förverkligandet av den nya myndigheten kan också innebära förändringar i behovet av antalet tjänster. När informationen till årets arbetsmarknadsbarometer samlades in via enkäter var det fortfarande många frågor öppna när det gäller förverkligandet av avtalen, varför det har varit svårt att få en helhetsbedömning av förändringarna inom skolsektorn de närmaste tolv månaderna.

De viktigaste begränsningarna i arbetskraftsbarometern är följande.

- (1) Den 'tredje sektorn'; ideella organisationerna (Folkhälsan, Röda korset, Emmaus, m.fl.), föreningarna och församlingarna omfattas tillsviðare inte av barometern.
- (2) Vi har endast uppgifter om *efterfrågan* på vissa yrkesgrupper, men vi har ingen möjlighet att redovisa detaljer i *utbudet* av arbetskraft eller om avgångar till följd av olika orsaker såsom pension, studier, emigration i olika branscher och sektorer.
- (3) Kartläggningen av det privata näringslivet omfattar inte nyföretagandet och de yrkesgrupper dessa företagare representerar.

2.1 Grundbegrepp

I rapporten används några grundbegrepp som bör förtydligas. Begreppet 'helårstjänst', som vi använder för att ange den sysselsatta arbetskraftens volym aggregerat, bransch- eller sektorsvis, representerar arbetsinsatsen från en person på heltid under ett helt år. Alternativa begrepp för helårstjänst är 'personårsverk' eller 'årsarbetsplatser'.

Det '*totala rekryteringsbehovet*' motsvarar alla nyanställningar som behöver göras dels för att täcka upp pensions- och andra avgångar, dels de eventuella tillkommande helt nya arbetsplatserna.

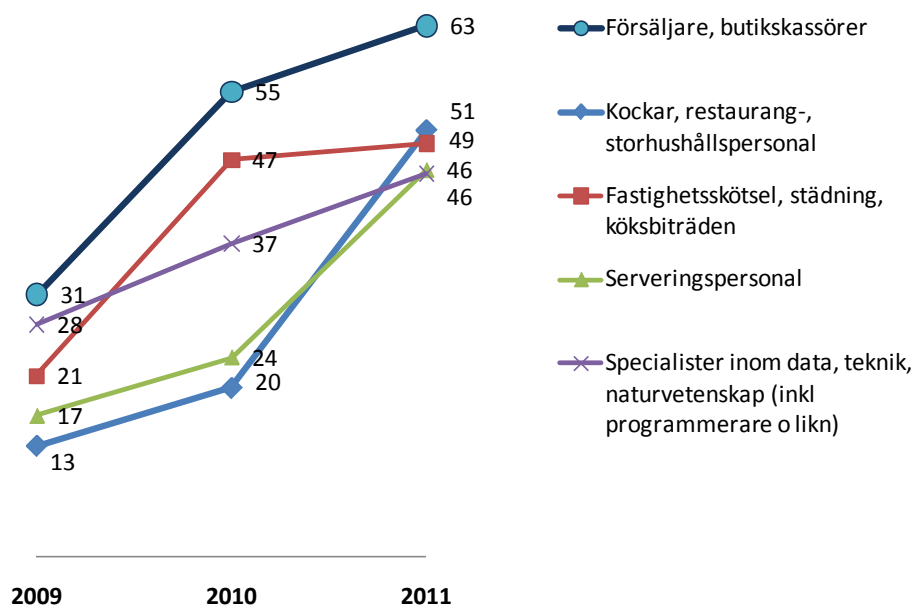
Nettotillväxten av den sysselsatta arbetskraften under ett år är lika med volymen nyanställda minus avgångarna under ett år, allt omräknat till helårstjänster. Negativ nettotillväxt inom en bransch innebär alltså att arbetskraftsvolymen förväntas minska. *Säsongsarbetskraften* har skattats och omräknats till årsarbetsplatser.

3. De mest efterfrågade yrkesgrupperna

Det vi i fortsättningen kallar 'rekrytering' och 'rekryteringsbehov', avser det totala rekryteringsbehovet, det vill säga både nya och ersättande anställningar till följd av olika slag av avgångar från arbetsplatser. Den arbetskraft som anställs säsongvis är så långt som det varit möjligt omräknad till helårstjänster.

De fem yrkesgrupper som förväntas vara mest efterfrågade i år visas i *Figur 1*. De övriga efterfrågade yrkesgrupperna våren 2011 redovisas rangordnade efter efterfrågan i *Tabell 1*, där även uppgifter om de två föregående åren visas som jämförelse.

Figur 1. De fem yrkesgrupper som förväntas vara mest efterfrågade våren 2009* till våren 2011

*Kompletterade, reviderade uppgifter för åren 2009 och 2010

Av *Figur 1* framgår att behovet av de fem mest efterfrågade yrkena gradvis ökat de två senaste åren. Den sammantaget mest efterfrågade yrkeskategorin i den indelning som här tillämpas är *försäljare och butikskassörer*. En förklaring är helt enkelt att yrkeskategorin är en av de största på den åländska arbetsmarknaden. Tillsammans med den näst mest efterfrågade yrkeskategorin *kockar, restaurang- och storkökspersonal* utgör försäljarna de två största yrkesgrupperna inom den privata arbetsmarknaden på Åland, vilket betyder att man har relativt stora pensionsavgångar från dessa yrkesgrupper. Rekryteringsbehovet beräknas enligt barometern i år uppgå till drygt 60

försäljare och kassörer samt cirka 51 kockar, restaurang- och storhushållspersonal.

Nästan lika stort beräknas enligt barometern behovet av yrkesgruppen *fastighetsskötare, städare och köksbiträden* vara, cirka 49 årsarbetsplatser.

Yrkeskategorierna *serveringspersonal* samt *specialister inom data, teknik och naturvetenskap* delar fjärdeplatsen när det gäller de mest efterfrågade yrkena med ett förväntat behov om 46 årsarbetsplatser vardera. Serveringspersonalen representerar en yrkeskategori där personalomsättningen är relativt sett stor och rekryteringsbehovet därmed ofta rätt högt, medan de tekniska specialisterna representerar en yrkeskategori inom en tillväxtbransch i åländsk ekonomi. Här är det inte fråga om stora pensionsavgångar bakom behovet. Särskilt efterfrågade är olika slag av dataspecialister till privata näringslivet. Specialister inom data, teknik och naturvetenskap är den yrkeskategori som efterfrågas mest av alla kategorier som kräver utbildning på högskolenivå.

Som framgår av den uttömmande *Tabell 1* uppgår den beräknade efterfrågan på yrkesgrupperna *övrig kontorspersonal* samt *primärskötare, närvårdare, barnskötare, hemvårdare m.fl* till över 40 årsarbetsplatser vardera. För båda yrkesgrupperna gäller att efterfrågan genomgående har vuxit under den treårsperiod som barometern tagits fram. Yrkesgruppen *primärskötare, närvårdare, barnskötare, hemvårdare m.fl* är den sammantaget största yrkeskategorin på den åländska arbetsmarknaden.

Även efterfrågan på *chefer, högre tjänstemän inom ekonomi, administration, personal mm* beräknas enligt vår barometer vara betydande (37 helårstjänster) och har ökat jämfört med fjolårets barometer.

Efter gruppen chefer kommer två yrkeskategorier som hör till den omfattande sjöfartsbranschen, nämligen *däcksmanskap och maskinpersonal* med beräknad samlad efterfrågan om 34 årsverken samt *kaptener, styrmän och maskinbefäl* med ett förväntat behov om 29 årsarbetsplatser. För dessa sjöyrken har efterfrågan genomgående varit hög i de barometrar som gjorts.

Också för yrkeskategorierna *maskinmontörer och –reparatörer* samt *sjukskötare och röntgenskötare m.fl* beräknas behovet enligt vår prognos uppgå till 20 helårstjänster eller mer. När det gäller maskinmontörer och –reparatörer sjönk efterfrågan under lågkonjunkturen betydligt, men har nu återhämtat sig. Den förväntade efterfrågan på sjukskötare har dock stigit de tre senaste åren.

Tabell 1. Det beräknade rekryteringsbehovet av olika yrkesklasser, på ett års sikt våren 2009*, våren 2010* och våren 2011 rangordnade efter antal 2011 (helårstjänster)

Yrken	2011	2010	2009
Försäljare, butikkassörer	63	55	31
Kockar, restaurang-, storhushållspersonal	51	20	13
Fastighetsskötsel, städning, köksbiträden	49	47	21
Serveringspersonal	46	24	17
<u>Specialister inom data, teknik, naturvetenskap (inkl programmerare o likn)</u>	<u>46</u>	<u>37</u>	<u>28</u>
Övrig kontorspersonal	43	29	23
Primärskötare, närvårdare, barnskötare, hemvårdare m.fl.	42	33	30
Chefer, högre tjänstemän inom ekonomi, administration mm	37	24	26
Däcksmanskap, maskinpersonal	34	26	45
<u>Kaptener, styrmän, maskinbefäl</u>	<u>29</u>	<u>32</u>	<u>21</u>
Maskinmontörer, -reparatörer	21	2	16
Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	20	14	13
Fordons- och arbetsmaskinförare, chaufförer	16	8	9
Elektriker, elmontörer	16	17	2
<u>Dataoperatörer, tekniker och liknande</u>	<u>16</u>	<u>14</u>	<u>17</u>
Sjukhus-/vårdbiträden m fl	13	0	3
Klasslärare	12	6	10
Byggnadshantverkare, VVS	11	13	5
Överläkare, specialläkare, veterinärer m.fl.	10	5	10
<u>Maskinoperatörer, kemisk industri</u>	<u>9</u>	<u>2</u>	<u>0</u>
Ämneslärare, lektorer	9	10	22
Drifts- och verksamhetschefer, rektorer	8	7	4
Sekreterare, textbehandlare, dataregistrerare, fakturerare	7	12	7
Barntädgårdslärare	7	4	8
<u>Specialister inom juridik</u>	<u>7</u>	<u>3</u>	<u>2</u>
Speciallärare	7	2	0
Tekniska experter	6	6	5
Övrig personal i kundservice	5	0	0
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	5	2	2
<u>Servicepersonal (personliga tjänster, frisörer, kosmetologer, m.fl.)</u>	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>2</u>
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap	4	1	4
Socialarbetare	3	2	4
Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	3	7	12
Poliser	3	3	2
<u>Fiskodlingsarbetare</u>	<u>3</u>	<u>7</u>	<u>3</u>
Gjuteriarbetare, svetsare, plåtslagare m.fl.	2	0	0
Tvätteriarbetare	2	0	0
Läkare, tandläkare	2	1	2
Ekonom, kameral personal	2	0	0
<u>Kundservice inom penningtrafik</u>	<u>2</u>	<u>10</u>	<u>7</u>
Journalister, konstnärer m.fl.	1	2	1
Administrativa tjänstemän	1	2	2
Maskinoperatörer, tillverkning av livsmedel och tobaksprodukter	1	0	0
Fysio- och ergoterapeuter	1	2	1
<u>Gatu- och anläggningsarbetare</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Tabellen fortsätter på nästa sida

Tabell 1, fortsättning

Yrken	2011	2010	2009
Skatteberedare- och inspektörer	1	2	0
Studiehandledare	1	3	0
Överskötare och avdelningsskötare	1	1	2
Barnmorskor	0	2	2
Brandmän	0	1	1
Experter inom försäljning och finansiering	0	4	20
Experter inom hälsovård (exkl. sjukvård)	0	1	3
Försäkringshandläggare m.fl.	0	1	0
Gräns- och sjöbevakare	0	4	2
Hälsovårdare	0	1	1
Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m. (733)	0	0	1
Maskinoperatörer, metall- och mineral	0	2	0
Medhjälpare i gruv- och byggbranschen m.fl.	0	3	0
Processarbetare (träförädling och papperstillverkning)	0	2	1
Processarbetare inom metallindustrin	0	2	0
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	0	2	0
Farmaceuter	0	0	3
Fritidsledare	0	0	1
Experter inom naturvetenskaper och teknik	0	0	1
Universitets- och högskollärare	0	1	0
Totalt	2694	2533	2477

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskrafts- och konjunkturenkäter

*Kompletterade, reviderade uppgifter för åren 2009 och 2010

Av Tabell 1 framgår vidare att det finns en handfull yrkesgrupper där den beräknade efterfrågan i år uppgår till 16 helårsplatser: *fordons- och arbetsmaskinförare och chaufförer; elektriker och elmontörer samt dataoperatörer, tekniker och liknande.*

Inom en rad varierande yrkeskategorier i vårdsektorn respektive skolsektorn är rekryteringsbehovet i samma storleksordning under innevarande 12-månadersperiod: *sjukhus- och vårdbiträden* (cirka 13 helårstjänster), *klasslärare* (12), *överläkare, specialläkare och veterinärer m.fl* (10) samt *ämneslärare och lektorer* (9).

Mellan dessa yrkesgrupper spränger två rätt konjunktürkänsliga yrkeskategorier in sig i tabellen, nämligen *byggnadshantverkare och VVS-hantverkare* (11 helårsplatser) samt *maskinoperatörer inom kemisk industri* (9). Efterfrågan där verkar nu återhämta sig efter några år präglade av svag konjunktur.

För olika slag av *drifts- och verksamhetschefer inklusive rektorer* bedöms nyrekryteringsbehovet i år uppgå till 8 helårtjänster, det vill säga ungefär samma antal som ifjol. Efterfrågan på *yrkeskategorin sekreterare, textbehandlare, dataregistrerare och fakturerare* förväntas däremot sjunka i år till sju helårplatser (12 ifjol).

Också för yrkesgrupperna *barnträdgårdslärare, förskollärare; specialister inom juridik* samt *speciallärare* beräknas rekryteringsbehovet enligt barometern vara sju helårtjänster för vardera i år. Behovet har ökat för samtliga tre yrkesgrupper jämfört med ifjol. Särskilt mycket har efterfrågan tilltagit för speciallärare, en yrkesgrupp som även lyfts fram som särskilt svår att få tag på (se avsnitt 5.5).

Bland de *tekniska experterna* återfinns till stor del experter inom data, men även inom teknik och kemi. Efterfrågan för den här yrkeskategorin beräknas vara cirka sex årsarbetsplatser. Vi kan alltså se i tabellen att efterfrågan är betydligt högre för den mer kvalificerade yrkeskategorin specialister inom data, teknik mm (46 helårstjänster).

En fullständig redovisning av samtliga yrkeskategorier framgår av *Tabell 1*. Några yrkesgrupper där efterfrågan verkar minska under de två senaste åren kan ytterligare lyftas fram. Dels har vi yrkesgruppen med *personliga assistenter* där uppgifterna i barometern pekar på en minskad efterfrågan just nu.

Efterfrågan av två andra yrkeskategorier, båda från den relativt stora finanssektorn, ser också ut att minska för närvarande, nämligen *personal i kundservice inom penningtrafik* samt *experter inom försäljning och finansiering*. Tidigare har behovet av de här yrkesgrupperna varit betydligt större.

Eftersom de yrkesgrupper som finns i formulären som ligger till grund för barometern i vissa avseenden är relativt övergripande och aggregerade finns det i några fall möjligheter att vissa tjänster kan passa in under flera yrkeskategorier. Det är inte ovanligt att tjänsteinnehållet på åländska arbetsplatser är relativt vidsträckt. Detta faktum kan ibland vara förklaringen till variationerna mellan åren, olika uppgiftslämnare kan helt enkelt klassificera liknande tjänster på olika vis i formuläret. Barometern ger ändå en tydlig indikation på vilken typ av yrkeskategorier som efterfrågas och i vilken storleksomfattning.

I *Tabell 2* sammanfattas hela bedömningen av rekryteringsbehovet strukturerad efter såväl huvudgrupp och yrkesklass som arbetsgivarsektor.

Tabell 2. Prognos för rekryteringsbehovet, efter yrkesklass och sektor, våren 2011 - våren 2012

Huvudgrupp	Yrkesklass	Privata	Kommunala	Landskapet	Staten	Totalt
Chefer och högre tjänstemän	Chefer: inom ekonomi, administration och personal	26	4	6	1	37
	Drifts- och verksamhetschefer (inkl. rektorer)	7	1			8
Specialister	Specialister inom teknik och naturvetenskap (inkl. dataspecialister)	40	2	2		44
	Arkitekter och övriga specialister inom teknik				1	1
	Överläkare, specialläkare m.fl.			8		8
	Läkare, tandlägare och övriga hälso- o sjukvårdsspecialister	2		2		4
	Överskötare och avdelningsskötare			1		1
	Ämneslärare och lektorer		3	6		9
	Klasslärare		12			12
	Barntädgårdslärare		7			7
	Speciallärare		7			7
	Studiehandledare			1		1
	Specialister inom juridik			4	3	7
	Arkivarier, bibliotekariär, spec. inom museisektor		2	3		5
	Specialister inom samhälls- och socialvetenskaper		2	4		6
	Journalister, konstnärer m.fl.	1				1
Experter	Experter inom fysik, kemi och teknik		6	1		7
	Dataoperatörer och liknande	16				16
	Kaptener, styrmän, maskinbefäl	29				29
	Fysio- och ergoterapeuter m.fl.		1			1
	Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.		3	17		20
	Administrativa tjänstemän	1		2		3
	Skatteberedare och -inspektörer				1	1
	Handledare inom socialsektorn (ungdomsledare m.fl.)		1			1
Kontorspersonal och personal i kundservicearbete	Sekreterare, textbehandlare (inkl. dataregistrerare)	1	3	1	2	7
	Övrig kontorspersonal	33	5	5		43
	Kundservice inom penningtrafik	2				2
	Övrig personal i kundservice	1		2	2	5
Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	Serveringspersonal	46				46
	Kockar, storhushållspersonal	46	5			51
	Primärskötare, närvårdare, hemvårdare m.fl.	2	27	3		32
	Barnskötare, familjedagvårdare m.fl.		10			10
	Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.		3			3
	Servicepersonal (personliga tjänster, frisörer, kosmetologer, m.fl.)	4				4
	Poliser			3		3
	Försäljare, butikskassörer	63				63
Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	Fiskodlingsarbetare	3				3
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	Byggnadshantverkare, VVS	10	1			11
	Maskinmontörer, -reparatörer	21				21
	Elektriker, elmontörer	16				16
Process- och transportarbetare	Gjuteriarbetare, svetsare, plåtslagare m.fl.	2				2
	Maskinoperatörer, tillverkning av livsmedel och tobaksprodukter	1				1
	Maskinoperatörer, kemisk industri	9				9
	Fordonsförare, chaufförer	13		3		16
	Däckmanskap, maskinpersonal	34				34
Övriga arbetstagare	Fastighetsskötsel, städare, köksiträden	41	8	1		49
	Tvätteriarbetare	2				2
	Sjukhus- och vårdbiträden m.fl.		8	5		13
	Gatu- och anläggningsarbetare		1			1
	Totalt	474	120	80	10	683

Anm.: Talen är avrundade; Källa: ÅSUBs arbetskrafts- och konjunktürenkäter

4. Behovet av arbetskraft inom det privata näringslivet

I det här kapitlet presenteras först nettoförändringen i arbetsstyrkan inom den privata sektorn per bransch och sen förändringen i det totala rekryteringsbehovet, som alltså omfattar anställning av personal både för att ersätta avgångar och för helt nya befattningar. Därefter analyserar vi de yrkeskategorier som efterfrågas.

4.1 Förändringar i antalet anställda på den privata arbetsmarknaden

I samband med konjunkturenkäten ställer vi några frågor om företagens försörjning av arbetskraft i ett ettårsperspektiv (se enkätfrågorna 12-14 i konjunkturenkäten, Bilaga 2, s. 54). För det första bad vi företagen uppge storleken på den nuvarande arbetsstyrkan och den förväntade storleken på personalstyrkan om ett år. För det andra bad vi dem uppskatta antalet nyanställningar under den kommande 12-månadersperioden. För det tredje bad vi dem uppge antalet förväntade rekryteringar av specifika yrkesgrupper. Därmed har vi kunnat uppskatta förändringarna på arbetsmarknaden som helhet och på branschnivå i ett 12-månadersperspektiv.

Vi är intresserade av att dels prognostisera arbetskraftens volymtillväxt i det privata näringslivet, dels av att uppskatta det förväntade rekryteringsbehovet, samt att försöka ringa in var det kan komma att bli svårigheter att rekrytera yrkesfolk.

Vid tolkningen av prognosresultaten bör man ha i minnet att beräkningarna grundas på de förhållanden som gäller just vid tillfället när företagen fyller i enkäten, och eftersom vi inte har den praktiska möjligheten att fråga alla företag i alla branscher, representerar de företag vi frågar flera än det egna företaget (deras svar tilldelas en speciell vikt beroende på företagets storlek och branschens storlek). Häri föreligger en risk för felbedömningar eller viss skevhet i resultatet.

Vilka förändringar i arbetskraftens storlek i det privata näringslivet kan vi förvänta på ett års sikt? Sammanställningen av svaren från vår konjunkturenkät i *Tabell 3* visar förväntningarna om tillväxt av personalstyrkan inom företagen omräknade till helårstjänster. Siffrorna för i år redovisas i kolumnen längst till höger. De branschvisa siffrorna om förväntade förändringar i personalstyrkan som företagen själva uppgivit i enkäten redovisas också i *Figur 2*.

Första gången sedan konjunkturedgången visar barometerresultaten nu på en samlad tillväxt i antalet sysselsatta inom det privata näringslivet 2011. *Den sammanlagda totala förändringen för år 2011 ligger på en ökning motsvarande 135 helårstjänster, vilket motsvarar 1,5 procent av arbetsstyrkan inom privata näringslivet på Åland.* Tillväxten förväntas således nu vara uppe i ungefär samma nivå som före den ekonomiska nedgången inleddes under 2008.

Tabell 3. Förväntad förändring av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på ett års sikt på våren 2007-2011. Antal helårstjänster efter bransch*

	Våren 2007	Våren 2008	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	147	131	-72	-45	135
Primärnäringsar	-5	0	-3	-4	-6
Livsmedelsindustri	1	-1	0	0	3
Övrig industri	20	13	-18	6	16
Vatten och el	0	3	0	3	2
Bygg	33	26	-22	-6	3
Handel	9	12	-9	6	11
Transport och kommunikation	-6	7	2	-18	32
Hotell och restaurang	25	13	-3	-22	9
Finans	3	3	1	1	12
Företagstjänster	.	.	.	-8	51
Personliga tjänster	.	.	.	-4	2
Övrig service	67	56	-19	.	.

Anm.: År 2010 ändrades klassificeringen av branscherna. 'Övriga tjänster' ersattes av 'företagstjänster' respektive 'personliga tjänster'.

*Uppdaterade, reviderade uppgifter för åren 2008, 2009 samt 2010

Källa: ÅSUB:s konjunktürenkäter

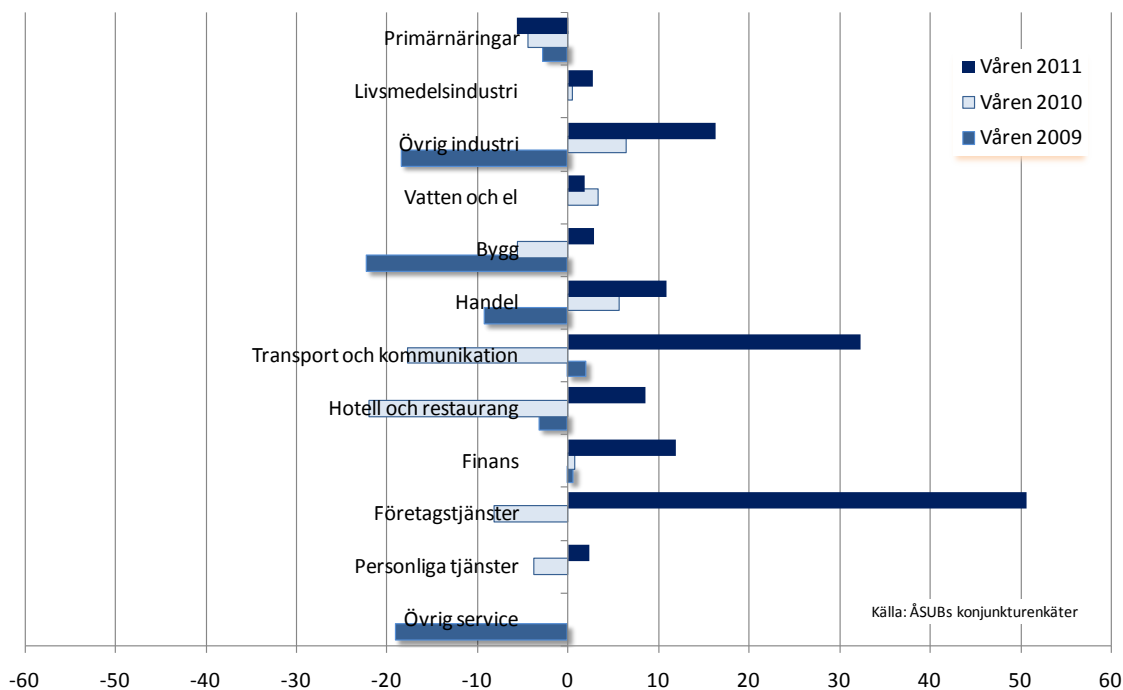
Av siffrorna i översta raden i *Tabell 3* framgår att efter två år då företagen sammantaget förväntat sig en minskande personalstyrka har förväntningarna vänt och företagen tror nu åter på en expansion av personalen. Sammanlagt beräknas personalstyrkan öka med 135 helårsplatser år 2011. Vårarna 2009 och 2010 förväntade företagen sig en minskning av den samlade personalstyrkan med 72 respektive 45 personer, något som låg helt i linje med det allmänna ekonomiska läget.

År 2010 infördes en ny branschindelning baserad på den internationella näringsgrensindelningen NI 2008, och som innebär att vi särskiljer 'företagstjänster' och 'personliga tjänster'. Tidigare ingick dessa i branschen 'övrig service'. Det innebär att vi från år 2010 har ersatt 'övrig service' med branscherna 'företagstjänster' samt 'personliga tjänster' i barometern.

Figur visar i grafisk form förväntningarna per bransch våren 2011 i jämförelse med de två föregående åren. Resultatet var övervägande negativt (åt vänster i figuren) 2009 och även relativt mycket negativt år 2010, medan resultaten nu för i år är övervägande positiva, det vill säga pekar åt höger i figuren.

En jämförelse mellan förväntningarna i den samlade arbetsstyrkan åren 2010 och 2011 visar att det endast är inom primärnäringsarna som man fortsatt förväntar sig att personalstyrkan ska minska (Tabell 3, Figur 2).

Figur 2. Förväntad förändring av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på Åland, på ett års sikt våren 2009, våren 2010 och våren 2011, efter bransch*

*Uppdaterade, reviderade uppgifter för åren 2009 och 2010

Bland de branscher som har positiva förväntningar på personalstyrkans utveckling under år 2011 utmärker sig branschen företagstjänster som förväntar sig att personalen ska växa med runt 50 årsverken. Här är det framför allt några företag inom IKT samt företag som erbjuder städtjänster som drar upp siffran. Andra branscher som förväntar sig att personalstyrkan ska öka under året är transport och kommunikation (+32 helårstjänster) övrig industri (+16 helårstjänster), finansbranschen (+12 helårstjänster) och handel som förväntar sig att personalen växer med 11 helårstjänster. Inom hotell och restaurang förväntas en tillväxt om nio årsarbetsplatser, inom livsmedelsindustrin och bygg tre årsarbetsplatser vardera och slutligen förväntas en tillväxt på två

arbetsplatser inom vatten och el samt inom personliga tjänster.

Byggbranschen omfattar företag som förutom att de arbetar med uppförande av hus, också arbetar med elinstallationer, anläggning av vägar, VVS-arbeten, och måleriarbeten. Branschens storlek växlar med konjunkturen. Åren 2009 och 2010 förväntade sig branschen sammantaget en minskning i personalstyrkan, förväntningar som tydligt avspeglade konjunkturläget. Nu har förväntningarna vänt till svagt positiva.

4.2 Totala rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet

Vi övergår nu till att mer i detalj ser på de enskilda branschernas förväntade rekryteringsbehov under de kommande tolv månaderna (*Tabell 4, Figur 3*). Med rekryteringsbehov avses här såväl ersättningar för avgångar som nyrekrytering. Som framgår av den översta raden i *Tabell 4*, uppgår den förväntade rekryteringen inom det privata näringslivet till motsvarande 474 helårstjänster, vilket innebär en betydande ökning jämfört med år 2010 (364 helårstjänster) och år 2009 (290 helårstjänster).

Tabell 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet. Antal helårstjänster, efter bransch, 2007 – 2011*

	Våren 2007	Våren 2008	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	372	305	290	364	474
Primärnäringsar	4	28	6	0	3
Livsmedelsindustri	1	5	3	0	6
Övrig industri	45	14	16	17	28
Vatten och el	3	9	2	8	6
Bygg	39	35	8	36	34
Handel	36	37	47	58	48
Transport och kommunikation	163	72	147	142	160
Hotell och restaurang	1	13	0	29	46
Finans	9	15	7	16	13
Företagstjänster	.	.	.	29	92
Personliga tjänster	.	.	.	29	38
Övrig service	71	78	53	.	.

Anm.: Förändrad kategorisering av tjänstesektorn år 2010. Avrundade värden.

*Uppdaterade, reviderade uppgifter för åren 2008, 2009 samt 2010

Källa: ÅSUB:s konjunktürenkäter

Det samlade rekryteringsbehovet motsvarar 5,4 procent av arbetskraften i det privata näringslivet. Störst är rekryteringsbehovet inom branschen transport och kommunikation där det förväntade behovet av rekrytering under det närmaste året

uppgår till hela 160 personer. Även inom företagstjänsterna där bland annat IT-företag och städfirmor ingår planerar man för omfattande nyanställningar. Betydande rekryteringsbehov förväntas även inom handeln (+48 helårstjänster), hotell- och restaurang (+46), personliga tjänster (+38), byggbranschen (+34) samt övrig industri (+28). I förhållande till det totala antalet arbetsplatser i branschen är det inom företagstjänsterna och hotell- och restaurangbranschen som nyrekryteringsbehovet är störst, nyrekryteringsbehovet motsvarar där 9,8 respektive 8,9 procent av dagens arbetsstyrka.

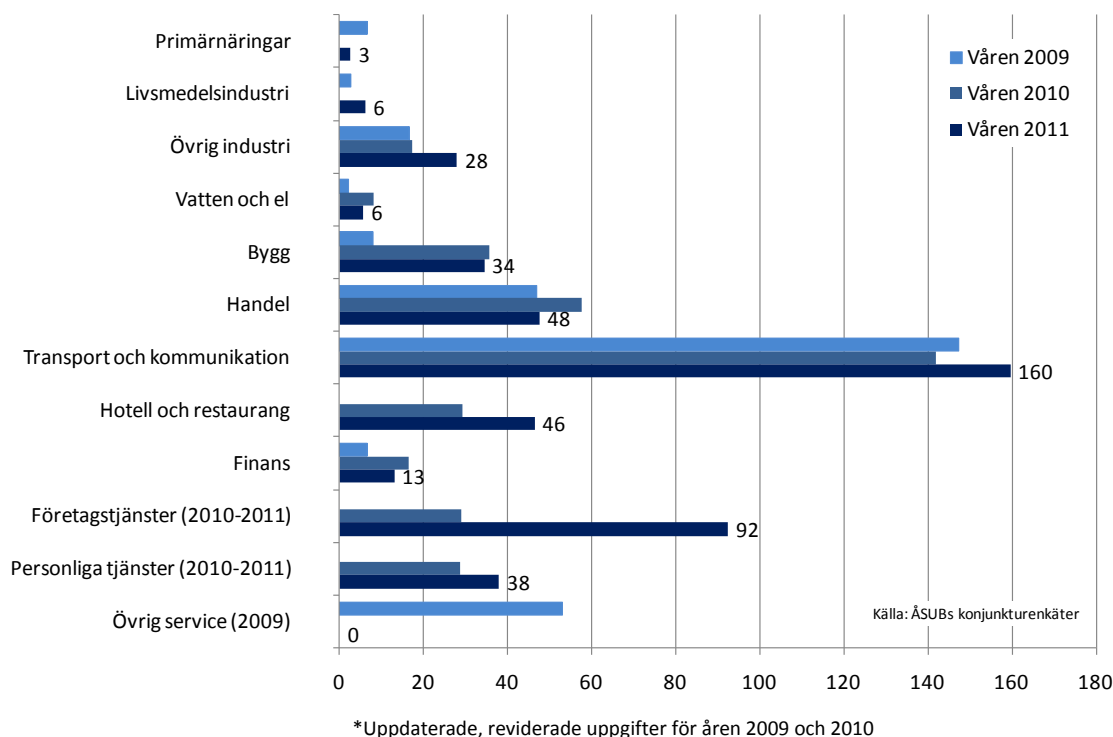
Inom finanssektorn förväntas det samlade nyrekryteringsbehovet stanna på 13 årsarbetsplatser under de närmaste åren. Inom vatten och el samt inom livsmedelsindustrin förväntas rekryteringsbehovet vara motsvarande sex årsarbetsplatser och inom primärnäringsarna endast tre årsarbetsplatser. Det är också inom primärnäringsarna, inom livsmedelsindustrin samt inom finanssektorn som nyrekryteringsbehovet är lägst i förhållande till det totala antalet arbetsplatser i branschen, mellan 1,9 och 2,6 procent av arbetsstyrkan i branschen.

Förändringarna i det förväntade rekryteringsbehovet är betydande jämfört med för ett år sedan. De stora skillnaderna belyser två viktiga drag. Dels understryker detta enskilda företags inverkan på resultatet för en bransch, vilket vi exempelvis kan se inom företagstjänsterna där ett par IKT företag har stort genomslag på resultatet. Dels understryker resultatet hur svårt det är att prognostisera utvecklingen inom *hotell- och restaurangbranschen*, något som har med karaktären på verksamheten att göra. Branschen är starkt väder- och säsongsberoende och genomströmningen av anställda är mycket stor, och behovet av arbetskraft omräknat till helårstjänster kan vara svår att bedöma, till och med för företagaren själv som lämnar uppgifterna till oss.

Inom *byggbranschen* där tillväxten i personalstyrkan (*Tabell 3*) fortfarande är begränsad förväntas ändå ett betydande totalt rekryteringsbehov. Personalgenomströmningen och avgångarna inom byggbranschen är relativt stora, vilket gör att man trots en försiktig bedömning om personalstyrkans utveckling har ett relativt omfattande rekryteringsbehov.

I *Figur 3* tydliggörs utvecklingen inom varje bransch de tre senaste åren. Här kan vi se att nyrekryteringsbehovet genomgående har varit störst inom transport och kommunikation som även är den volymmässigt största branschen på den åländska arbetsmarknaden. Här har nyrekryteringsbehovet legat mellan 140 och 160 årsarbetsplatser, vilket motsvarar cirka 5 procent av arbetsstyrkan i branschen.

Figur 2. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, efter bransch (antal helårstjänster) 2009, 2010 och 2011*

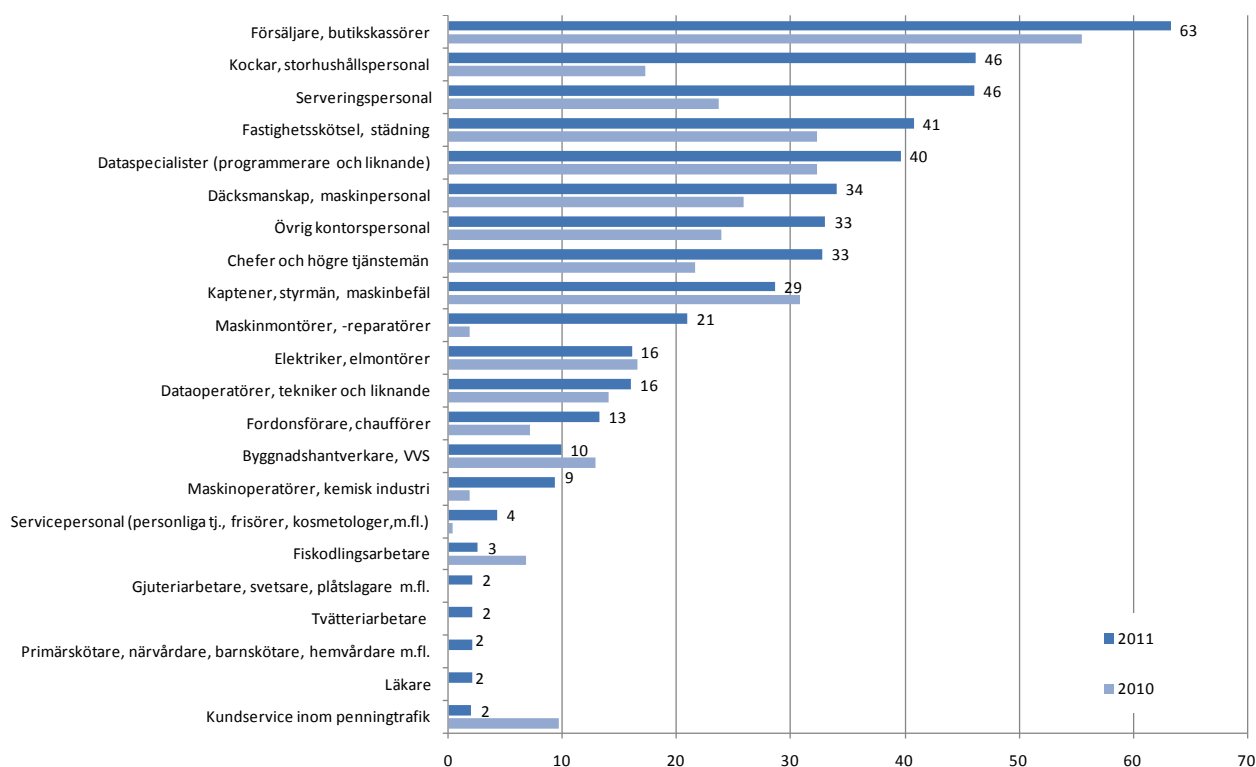
Den största variationen i det samlade rekryteringsbehovet uppvisar hotell- och restaurangbranschen samt företagstjänsterna. I den förstnämnda branschen kan variationerna mellan åren vara betydande vilket vi diskuterade ovan. Den senare branschen är en expansiv bransch, delar av den relativt konjunkturkänslig. Därtill finns som nämndes några enskilda företag som genom sin storlek får betydande genomslag för branschen som helhet. På längre sikt representerar såväl företagstjänsterna som de personliga tjänsterna tillväxtbranscher där rekryteringsbehovet i genomsnitt kan förväntas vara relativt högt över tid.

4.3 Vilka yrkesgrupper kommer att efterfrågas till det privata näringslivet under året?

I de årliga konjunkturenkäterna ställs frågor till företagen angående vilken yrkesinriktning man kommer att efterfråga hos den personal man planerar att nyanställa och vilken yrkesinriktning man tror kommer att bli svårast att få tag på.

I Figur 4 nedan sammanfattas alla de yrkesgrupper som i årets barometer hade en efterfrågan på två helårstjänster eller mer, och jämförs med motsvarande yrkesgrupper ifjol¹. Av figuren framgår tydligt att rekryteringsbehovet har ökat markant inom en lång rad yrkeskategorier. Där efterfrågan har minskat jämfört med föregående år är skillnaden vanligen inte lika stor och det rör sig huvudsakligen om yrkesgrupper som inte är lika stora och därmed i genomsnitt har mindre efterfrågan.

Figur 3. Rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet på Åland. De mest efterfrågade yrkesgrupperna 2011 jämfört med 2010*

*Kompletterade, reviderade uppgifter för år 2010

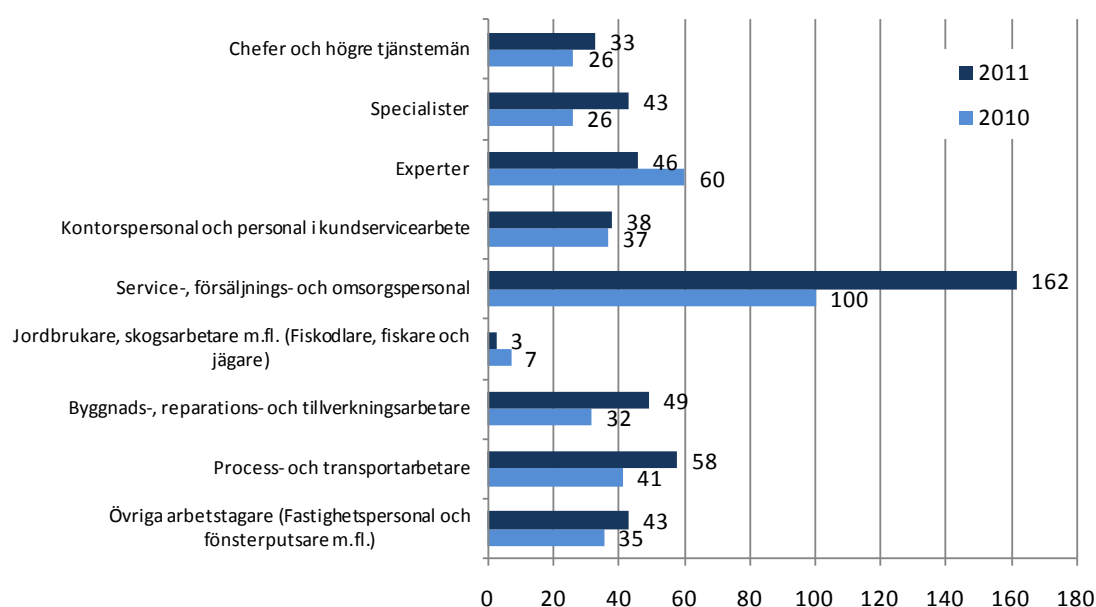
Vi sammanfattar så det prognostiserade behovet av arbetskraft inom det privata näringslivet genom att summera behovet enligt yrkesklassificeringens statistiska huvudgrupper (ISCO).² Mycket grovt kan vi räkna med att behovet inom kategorierna 'chefer och högre tjänstemän' samt 'specialister, och 'experter', motsvarar krav på högskolekompetens, medan behovet inom kategorierna 'kontorspersonal och personal i kundservicearbete', 'service-, försäljnings- och omsorgspersonal', byggnads-,

¹ För en komplett sammanställning över det förväntade rekryteringsbehovet per yrke se *Tabell 1* och *Tabell 2*.

² För en översikt över ISCO-klassificeringen se http://www.stat.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2001/index_sv.html.

reparations- och tillverkningsarbetare, och delar av kategorin 'process- och transportarbetare' motsvarar krav på utbildning på gymnasie- eller institutnivå. Inom kategorin 'övriga arbetstagare' kan vi utgå ifrån att kraven på utbildning utöver grundnivå är låg.

Figur 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, våren 2010*, och våren 2011 efter yrkesstatistikens huvudgrupper (ISCO) (antal personer omräknat till helårstjänster)

* Reviderade, uppdaterade uppgifter för år 2010

- *Chefer och högre tjänstemän.* I år förväntar vi oss en fortsatt ökning av rekryteringsbehovet av chefer inom ekonomi, administration och personal, drifts- och verksamhetschefer inom det privata näringslivet, motsvarande sammantaget 33 helårstjänster (högst upp i Figur 5).
- Även efterfrågan på *specialister* förväntas öka i år, till 43 helårstjänster. Bland specialisterna är det framför allt specialister inom olika delar ITK-området som efterfrågas.
- Den förväntade efterfrågan inom yrkeskategorin *experter* motsvarar 46 helårstjänster under den närmaste 12-månadersperioden, här sker alltså en viss minskning jämfört med året före. Inom den här kategorin efterfrågas främst yrkesgrupper som sjökaptener, styrmän och maskinbefäl samt dataoperatörer,

tekniker och liknande, men även en handfull experter inom exempelvis bokföring samt tandskötare.

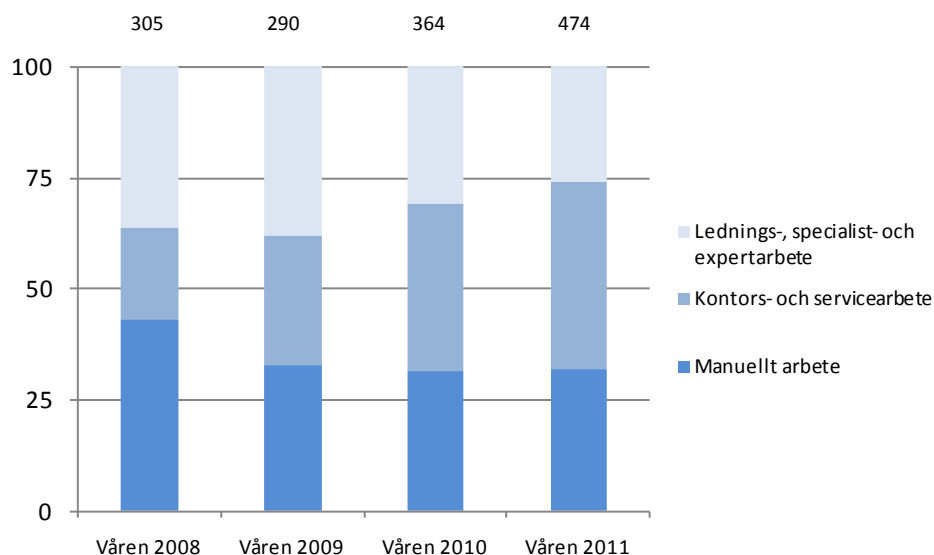
- Efterfrågan på kategorin *kontorspersonal och personal i kundservicearbete* är rätt stabil. Ifjol var den förväntade efterfrågan 37 och i år 38 helårstjänster.
- *Service-, försäljnings- och omsorgspersonal* är den yrkeskategori där efterfrågan förväntas öka absolut mest och där efterfrågan totalt sett har varit mycket stor de senaste åren. Efterfrågan inom den här yrkeskategorin förväntas motsvara 162 helårsarbetsplatser under den närmaste 12-månadersperioden. Efterfrågade yrkesgrupper är här försäljare och butikskassörer, serveringspersonal, kockar och storhushållspersonal, men även annan service personal, t ex inom branschen personliga tjänster.
- Inom kategorin *jordbrukare, skogsarbetare m fl* är den förväntade efterfrågan fortsatt låg, motsvarande tre helårstjänster.
- Kategorin *byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare* uppvisar ett stigande förväntat rekryteringsbehov motsvarande 49 helårsplatser. Störst förväntas behovet av montörer och reparatörer vara, men även efterfrågan på elektriker och elmontörer förväntas vara rätt stor, liksom efterfrågan på byggnads- och VVS-hantverkare.
- Barometern visar på att även efterfrågan på *process- och transportarbetare*, dvs bland andra fordonsförare, chaufförer, däcksmanskap och maskinpersonal, kommer att öka jämfört med ifjol. Planerna på nyanställningar har ökat från motsvarande 41 till 58 helårsplatser. Mest förväntas efterfrågan öka på fordonsförare och chaufförer, men även till rederibranschen är efterfrågan fortsatt stor.
- För kategorin *övriga arbetstagare* förväntas efterfrågan på personal också växa den närmaste tolv månadersperioden från 35 till 43 helårstjänster. Främst är det här fastighets- och städpersonal som efterfrågas.

En sammanfattning av det förväntade rekryteringsbehovet på en mer aggregerad nivå ger en övergripande bild av strukturen på det förväntade rekryteringsbehovet (*Figur 5*). De övergripande yrkesområdena i diagrammet är lednings-, specialist- och expertarbete, kontors- och servicearbete respektive manuellt arbete. Det totala antalet förväntade

anställningar framgår av siffran ovanför respektive stapel för varje år.

Det samlade antalet anställningar omräknat till helårstjänster förväntas således öka till 474 under de närmaste 12 månaderna. Det innebär att behovet av att anställa förväntas öka inom samtliga övergripande yrkesområden. Inom lednings-, specialist- och expertarbete beräknas behovet att nyanställa öka från 112 till 139 personer, inom kontors- och servicearbete från 137 till 214 personer samt inom manuellt arbete från 115 till 121 personer omräknat till helårsanställda.

Figur 5. Förväntad rekrytering inom det privata näringslivet under det kommande året efter övergripande yrkesområden 2008 – 2011* (procent)

Anm.: För en förklaring till vilka underkategorier som ingår i de tre huvudkategorierna se Bilaga 1

Källa: Bearbetning av data från ÅSUB:s konjunktürenkäter

*Kompletterade, reviderade uppgifter för åren 2008 - 2010

Intressant att notera från figuren är att *andelen* av rekryteringsbehovet verkar öka inom kontors- och servicearbete över tiden, medan andelen manuellt arbete ser ut att minska en aning inom ramen för den totala efterfrågan på arbetskraft inom den privata sektorn.

4.4 Yrkesgrupper som blir svåra att få tag på under året

Vilka yrkesgrupper blir svåra att få tag på under året? Om vi ser hur företagen har svarat efter bransch så är det sammantaget inom branscherna företagstjänster, byggbranschen, transport och kommunikation samt inom vatten och el som man förutspår mest bekymmer med att få tag på vissa specifika yrkesinriktningar. Inom de här branscherna har vart femte företag eller mer lyft fram någon speciell yrkesgrupp som de tror att det kan bli svårt att få tag på under det kommande året. Bland företagen i hotell- och restaurangbranschen och inom handeln har ungefär vart tionde företag framhållit någon specifik yrkesgrupp som de förväntar sig att kan bli svåra att rekrytera. Inom primärnäringsarna, livsmedelsindustrin samt inom finansbranschen har man vid årets företagsenkät däremot inte nämnt några särskilda yrkesgrupper som man tror att det kan bli svårt att få tag på.

Bland de yrkesgrupper inom vilka arbetsgivarna upplever att det är svårt att hitta kompetent personal finns flera yrkesgrupper med teknisk kompetens på olika nivåer. Här nämns *dataspecialister*, *datatekniker* och *allmän IT-personal*, *el- och automationsingenjörer*, *mätningingenjörer* och *elektriker*, *VVS-ingenjörer* och *elmontörer*, *mekaniker* och *verkstadsmontörer* och även *svetsare*. Från sjöfartssektorn efterlyses främst *maskinbefäl*. Inom andra delar av transportsektorn nämns *chaufförer* och inom byggsektorn *fordonsförare* som yrkesgrupper där det är svårt att få tag i personal.

En yrkesgrupp som nämns av företag såväl inom hotell- och restaurang, som inom rederisektorn är *kockar* och *kökspersonal*. Något företag har även sagt att det är svårt att få tag på *serveringspersonal*.

Inom byggbranschen har ytterligare *timmermän*, *målare* och *arbetsledare* nämnts av något företag. Därutöver finns inom olika branscher en brist på en rad olika yrken som något enskilt företag lyft fram såsom *bokförare*, *tandläkare*, *trädgårdsmästare*, *plastbearbetare* och *städare*.

5. Arbetskraftsbehovet inom den offentliga sektorn

5.1 Förändringar i antalet anställda inom den offentliga sektorn

Analysen av arbetskraftsbehovet inom den offentliga sektorn baseras på den elektroniska enkät som sändes ut till personalansvariga inom sektorn i månadsskiftet mars-april (se formulären i bilagan, sidorna 56-61). Yrkeskategorierna i formulären har anpassats till de olika uppgifterna som de olika myndigheterna och enheterna ansvarar för. Således finns formuläret i fem versioner, för landskapsförvaltningen, kommunsektorn, de statliga myndigheterna och enheterna, för skolsektorn (såväl inom kommunsektorn som landskapets skolor) samt en version för hälso- och sjukvården. Resultaten presenteras i det här kapitlet per arbetsgivarsektor. För att få en samlad bild av efterfrågan per yrke hänvisas till de tidigare presenterade tabellerna i *kapitel 3*.

Vi använder här begreppet *landskapsanställda* för att beteckna alla anställda vid landskapets allmänna förvaltning, lagberedningen, Ålands polismyndighet och alla övriga underställda myndigheter/byråer, gymnasialstadiet utbildningen, Högskolan på Åland och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). De övriga underställda enheterna är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), Ålands polismyndighet, AMS, Motorfordonsbyrån och ÅSUB³.

Tabell 5. Förväntad förändring av antalet anställda och förväntat antal rekryteringar (helårstjänster) inom offentliga sektorn, 2011

	Förändring		Rekrytering	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Totalt	44	1,2	210	5,6
Kommunsektorn	28	1,5	120	6,2
Landskapsförvaltningen	15	0,9	80	4,8
Statliga sektorn	1	0,6	10	5,8

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

För ett år sedan visade arbetsmarknadsbarometern att volymen anställda inom den offentliga sektorn skulle minska med motsvarande 23 helårsanställda, vilket motsvarade

³ Enkäten har inte skickats till myndigheter med en anställd eller mindre.

0,7 procent av arbetsstyrkan inom sektorn. Även år 2009 förväntades antalet helårsarbetsverken minska inom den offentliga sektorn. Förväntningarna har nu vänt inför det kommande året. Antalet anställda inom offentlig sektor, omräknat till helårstjänster förväntas nu öka med 44 personer eller 1,2 procent. Ökningstakten är lägre än inom den privata sektorn där tillväxten prognostiserats till 1,5 procent under innevarande 12-månadersperiod. Snabbast inom den offentliga ekonomin beräknas antalet anställda inom den kommunala sektorn öka (1,5 procent). Tillväxten sker främst inom primärkommunerna och är spridd på tio av de sexton kommunerna. Inom skolsektorn i kommunerna förväntas antalet anställda sammantaget minska.

Inom landskapsförvaltningen förväntas antalet anställda omräknat till helårstjänster öka med motsvarande 15 helårstjänster, vilket motsvarar 0,9 procent av den aktuella personalstyrkan. Det handlar här delvis om tjänster som inte alls eller inte fullt ut varit besatta under innevarande år. Ökningen sker inom ÅHS, inom polismyndigheten, trafikavdelningen samt finansavdelningen. Inom utbildningsavdelningens ansvarområde samt inom näringsavdelningen beräknas det ske en viss minskning av personalstyrkan.

Inom den statliga sektorn på Åland förväntas tillväxten i årsarbetsplatser stanna på en tjänst och det motsvarar 0,6 procent av personalen inom statsförvaltningen här.

5.2 Rekryteringsbehovet inom den offentliga sektorn

Om vi övergår till att analysera det totala rekryteringsbehovet, det vill säga behovet att nyanställa för såväl nya tjänster som ersättande personal som av någon anledning slutar, så kan vi se att det totala behovet att rekrytera är nära fem gånger så stort som den egentliga tillväxten i personalstyrkan. Sammantaget förväntas behovet av rekryteringar inom den offentliga sektorn uppgå till 210 personer under den aktuella 12-månadersperioden. Det motsvarar 5,6 procent av personalstyrkan inom offentliga sektorn. Ifjol beräknade man behöva anställa motsvarande 159 helårstjänster (4,6 procent av personalstyrkan). Inom den privata sektorn är motsvarande relation 5,4 procent för innevarande år. Inom den kommunala sektorn förväntas rekryteringsbehovet sammantaget uppgå till motsvarande 120 helårstjänster, inom landskapsförvaltning till 80 och inom den statliga sektorn 10 helårstjänster.

Det här är naturligtvis uppgifter som är svåra att förutsäga för uppgiftslämnarna. Beräknade pensionsavgångar innehåller en viss osäkerhet om när personalen verkligen går i pension och övriga avgångar från arbetsplatserna är ännu svårare att förutse. Den samlade bilden ger dock en uppskattning om volymen och framför allt om vilka

yrkesgrupper som för närvarande är de mest efterfrågade på den åländska arbetsmarknaden.

Vilka yrkesgrupper är det då som kommer att efterfrågas inom den offentliga sektorn? Om vi börjar med att granska läget inom *landskapsförvaltningen* så kan vi konstatera att det till övervägande del handlar om kvalificerad personal med yrkesspecifik utbildning (*Tabell 6*). Liksom ifjol förväntas sjukskötare, röntgenskötare med flera vara den yrkesgrupp där rekryteringsbehovet är störst under året, hela 17 tjänster omvandlat till helårsbefattningar. Därtill efterfrågas en avdelningsskötare. Inom ÅHS kommer några primärskötartjänster att omvandlas till sjukskötartjänster, dessa ingår i de här siffrorna. Den yrkeskategori som förväntas ha näst högst efterfrågan är överläkare, specialläkare med flera, där efterfrågan har beräknats till motsvarande åtta helårstjänster.

Behovet av ämneslärare och rektorer beräknas uppgå till sex helårstjänster. Olika slag av chefer inom ekonomi och administration beräknar vi likaså att kommer att behövas motsvarande sex helårstjänster. Inom yrkesgrupperna sjukhus- och vårdbiträden samt övrig kontorspersonal beräknas behovet att rekrytera uppgå till motsvarande fem helårstjänster. Behovet av specialister inom juridik beräknas uppgå till fyra helårstjänster. För de fyra yrkesgrupperna poliser, arkivarier, bibliotekarier med flera, fordons- och arbetsmaskinförare samt primärvårdare, närvårdare, personliga assistenter motsvarar behovet att anställa tre helarbetsår.

Ytterligare finns en hel rad av yrkeskategorier där barometern visar att det förväntas finnas ett behov motsvarande två helårstjänster: läkare, veterinärer och andra sjukvårdsspecialister, specialister inom data och teknik, psykologer, socialarbetare, administrativa tjänstemän samt övrig personal i kundservice (*Tabell 6*).

Två yrkesgrupper där behovet att rekrytera ser ut att vara lägre i år än tidigare är dels gruppen fastighetsskötare, städare och köksbiträden, och dels gruppen sekreterare, textbehandlare, dataregistrerare. Här förväntas i år efterfrågan stanna på en helårstjänst för vardera yrkesgruppen.

Tabell 6. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) av landskapsanställda, våren 2009, våren 2010 och våren 2011

Yrkesgrupp	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	78	69	80
Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	10	10	17
Överläkare, specialläkare, m.fl.	10	5	8
Chefer inom ekonomi, administration och personal	4	2	6
Ämneslärare, lektorer	8	4	6
Övrig kontorspersonal	5	3	5
Sjukhus- och vårdbiträden	2	2	5
Specialister inom juridik	2	3	4
Poliser	2	3	3
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	2	2	3
Fordons- och arbetsmaskinförare	0	0	3
Primärskötare, närvårdare, personliga assistenter m.fl.	11	10	3
Administrativa tjänstemän	0	2	2
Läkare, veterinärer och övriga hälso- o sjukvårdsspecialister	0	1	2
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap	2	3	2
Psykologer	0	0	2
Socialarbetare	0	0	2
Övrig personal i kundservice	0	0	2
Sekreterare, textbehandlare, mfl (inkl dataregistrerare)	4	3	1
Medicintekniker	0	0	1
Överskötare och avdelningsskötare	2	1	1
Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	2	5	1
Studiehandledare	0	2	1
Sjöbefäl, hamnledare ,m.fl	0	1	0
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap	2	0	0
Barnmorskor	2	2	0
Köksbiträden	2	2	0
Universitets- och högskollärare	1	1	0
Verksamhetschefer, rektorer	1	2	0
Fysio- och ergoterapeuter	1	0	0
Hälsovårdare	1	0	0
Experter inom naturvetenskaper och teknik	1	0	0
Restaurang- storhushållspersonal, kockar	0,5	0	0

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

En granskning av efterfrågan av olika yrkeskategorier inom *kommunsektorn*, där det samlade rekryteringsbehovet är störst, visar att även här efterfrågas många yrkesgrupper inom omsorg och skola (*Tabell 7*). Inom yrkeskategorin primärskötare, närvårdare med flera motsvarar efterfrågan hela 27 helårstjänster. Mariehamns stad står här för en betydande del av efterfrågan, men även inom många andra kommuner och kommunalförbund kommer den här yrkeskategorin att behövas. Klasslärare kommer man att behöva sammantaget 12 personarbetsår under innevarande 12-månadersperiod och behovet av barnskötare, familjedagvårdare med flera beräknas uppgå till tio

helårsplatser. Vidare förväntas behovet av sjukhus-/vård- och köksbiträden uppgå till åtta helårsplatser och inom kommunsektorn förväntas även behovet av fastighetsskötare, städare med flera vara stort, likaså åtta helårsplatser.

Andra yrkesinriktningar där behovet beräknas vara rätt betydande är barnträdgårdslärare och speciallärare (sju helårstjänster), tekniska experter (sex helårstjänster), och storhushållspersonal och kockar samt övrig kontorspersonal (fem helårstjänster). För chefer inom ekonomi, administration och personal förväntas behovet uppgå till fyra personer inom kommunsektorn det närmaste året.

Tabell 7. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom kommunsektorn (inkl skolsektorn och äldreomsorgen) våren 2009, våren 2010 och våren 2011

Yrkesgrupp	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	95	79	120
Primärskötare, närvårdare, m.fl.	21	14	27
Klasslärare	10	7	12
Barnskötare, familjedagvårdare, m.fl.	6	8	10
Sjukhus-/vård- och köksbiträden m.fl.	1	6	8
Fastighetsskötare, städare m.fl.	3	3	8
Barnträdgårdslärare	8	4	7
Speciallärare	0	1	7
Tekniska experter	2	5	6
Övrig kontorspersonal	5	2	5
Restaurang- storhushållspersonal, kockar	2	3	5
Chefer inom ekonomi, administration och personal	8	3	4
Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	4	7	3
Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	2	0	3
Sekreterare, textbehandlare, mfl (inkl dataregistrerare)	0	1	3
Ämneslärare, lektorer, timlärare	13	7	3
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap	1	1	2
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	0	0	2
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap	2	1	2
Handledare, socialsektorn (ungdomsledare m.fl.)	5	2	1
Gatu- och anläggningsarbetare	0	0	1
Byggnads- och reparationsarbetare	0	0	1
Fysio- och ergoterapeuter	0	1	1
Verksamhetschefer, rektorer	2	3	1
Brandmän	1	1	0

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Som framgår av *Tabell 7* förväntas därtill behovet av yrkeskategorierna hemvårdare, personliga assistenter med flera, sjukskötare med flera, sekreterare, textbehandlare med flera samt ämneslärare, lektorer och timlärare motsvara tre helårstjänster per kategori. Vidare behövs specialister inom data och teknik, specialister inom samhälls- och socialvetenskap, arkivarier och bibliotekarier, handledare inom sociala sektorn, gatu- och anläggningsarbetare, byggnads- och reparationsarbetare, fysio- och ergoterapeuter samt verksamhetschef/rektorer under innevarande 12-månadersperiod.

Staten är en förhållandevis liten arbetsgivare på Åland och behovet av nyrekrytering därmed mindre omfattande. Den mest efterfrågade yrkesgruppen här är specialister inom juridik som beräknas motsvara tre helårstjänster den här 12-månadersperioden (*Tabell 8*). För yrkesgrupperna sekreterare, textbehandlare med flera respektive övrig personal i kundservice beräknas man behöva anställa motsvarande två helårstjänster. Slutligen har man uppgett att behovet av skatteberedare/inspektörer/, lantmäteringenjörer samt chefer inom ekonomi, administration och personal motsvarar en helårstjänst för vardera gruppen.

Tabell 8. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den statliga sektorn, våren 2008, våren 2009, våren 2010 och våren 2011

Yrkesgrupp	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	5	10	10
Specialister inom juridik	0	0	3
Sekreterare, textbehandlare, mfl (inkl dataregistrerare)	0	1	2
Övrig personal i kundservice	0	0	2
Skatteberedare och -inspektörer	0	2	1
Lantmäteringenjörer	0	0	1
Chefer inom ekonomi, administration och personal	0	0	1
Gräns- och sjöbevakare	2	4	0
Försäkringshandläggare m.fl.	0	1	0
Arkitekter och övriga specialister inom teknik	0	1	0
Arbetsmaskinförare	0	1	0
Administrativa tjänstemän	2	0	0
Övrig kontorspersonal	1	0	0

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

5.3 Yrkesgrupper som förväntas vara svåra att få tag på för offentliga sektorn

Bland de yrkesinriktningar som framhålls som svåra att få tag på för arbetsgivarna inom offentliga sektorn återfinns flera av de yrkesgrupper som efterfrågas mest. Här nämns från landskapsförvaltningens sida yrken som *läkare och sjukskötare, universitetslärare, jurister, veterinärer, specialister inom det museala området, maskinförare, poliser samt lärare* med vissa inriktningar som *träslöjd, medialärare och studiehandledare*.

Från den kommunala sektorn framhålls *närvårdare, socialarbetare och personliga assistenter* som svåra att få tag på. Inom skolsektorn nämner flera uppgiftslämnare *speciallärare* som särskilt svåra att få tag på. Andra yrkesgrupper som nämns som svåra att hitta kompetent personal till inom kommunsektorn är *tekniska experter, ungdoms- och idrottsledare, kock, ingenjörer, chefer inom administration* samt *specialister inom samhälls- och socialvetenskaper*.

Inom den statliga sektorn där det samlade rekryteringsbehovet är lägre framhålls *jurister, ekonomiadministratörer, beskattningskunniga* samt *lantmäteringenjörer och kartografer* som särskilt svåra att få tag på.

6. Sammanfattning av sysselsatta arbetskraftens utveckling

I det här kapitlet samlas bilden av arbetskraftens utveckling på den åländska arbetsmarknaden inom såväl privat som offentlig sektor. Genom att väga samman det totala förväntade rekryteringsbehovet med prognoserna för arbetsstyrkans utveckling kan vi även skatta avgångarna från arbetsplatserna på arbetsmarknaden

6.1 Arbetsstyrkans utveckling efter sektor

I *Tabell 9* sammanfattas bedömningen av *arbetskraftens utveckling* som gjorts varje vår sedan våren 2008, dels skilt för offentlig och privat sektor, dels för arbetsmarknaden som helhet. Tabellen belyser tydligt finanskrisens inverkan på den åländska arbetsmarknaden. Genom minskad nyrekrytering beräknades den samlade arbetsstyrkan minska inom såväl offentlig och privat sektor åren 2009 och 2010. I år beräknas arbetsstyrkan totalt växa med 1,4 procent. Tillväxten inom den privata sektorn beräknas uppgå till 1,5 procent och inom den offentliga sektorn bedöms tillväxten bli 1,2 procent.

För tre av de fyra åren i tabellen, åren 2008, 2010 och 2011, har förväntningarna varit att tillväxten i arbetsstyrkan skulle vara större, alternativt mindre negativ, inom den privata sektorn. En sådan utveckling skulle på sikt bidra till att den privata sektorn växer snabbare än den offentliga ur arbetsmarknadsperspektiv. Endast våren 2009, strax efter att omfattningen av den ekonomiska krisen börjat klarna, var planerna på åtstramningar större inom det privata näringslivet. Då såg resultatet för planerna inom näringslivet ut att innebära en minskning av den samlade arbetsstyrkan med 0,9 procent, medan motsvarande planer för offentlig sektor innebar en förväntad minskning med 0,3 procent.

Tabell 9. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens utveckling (antal helårstjänster och procent) under den närmaste 12-månadersperioden våren 2008 - våren 2011*

	Våren 2008		Våren 2009		Våren 2010		Våren 2011	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Totalt	174	1,5	-81	-0,7	-68	-0,5	179	1,4
Privat sektor	131	1,7	-72	-0,9	-45	-0,5	135	1,5
Offentlig sektor	43	1,0	-9	-0,3	-23	-0,7	44	1,2

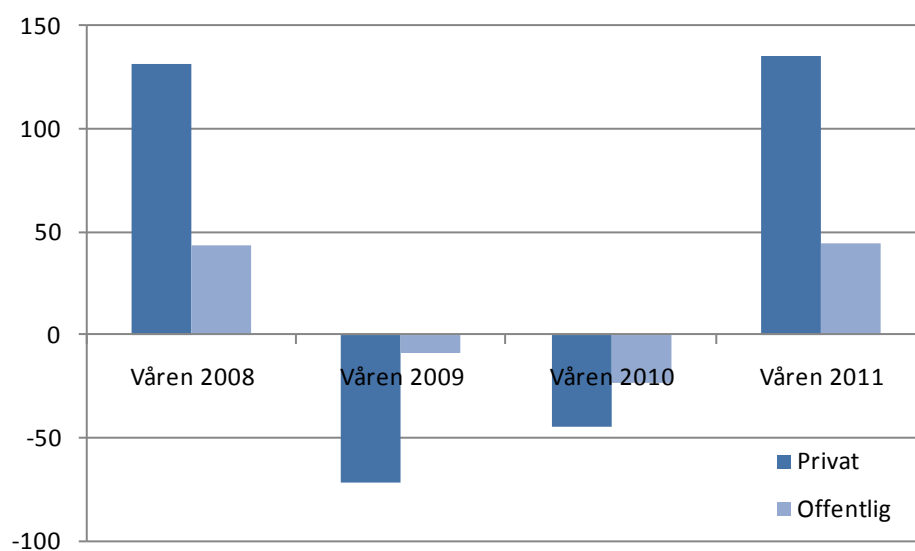
Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter

*Kompletterade, reviderade uppgifter för åren 2008, 2009 och 2010

En sammanfattning av prognoserna för arbetsstyrkans förändring i antal helårstjänster per sektor i diagramform gör bilden ännu tydligare (*Figur 7*). Av figuren framgår att förväntningarna för den samlade utvecklingen av arbetskraften i år är i det närmaste identiska med förväntningarna våren 2008. Under våren 2008 samlades enkätinformationen in före effekterna av de finansiella problemen inom internationell ekonomi blev allmänt kända och uppenbara.

Våren 2009 bromsade företagen med kraft för att möta den minskade efterfrågan inom ekonomin, medan effekterna inom den offentliga sektorn syns tydligast i 2010 års barometersvar.

Figur 6. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens förändring i privat och offentlig sektor (antal helårstjänster) våren 2008*, våren 2009*, våren 2010* och våren 2011

*Kompletterade, reviderade uppgifter för åren 2008, 2009 och 2010

6.2 Avgångar från arbetsmarknaden

Avgångarna från den åländska arbetsmarknaden sker i första hand (1) via pensionsavgångar, men också genom (2) avgångar till studier och genom (3) utflyttning. De två sista kategorierna överlappar delvis varandra.

Pensionsavgångarna på Åland från privat och offentlig sektor framgår av *Tabell 11*. Enligt uppgifter från Pensionsskyddscentralen var antalet pensionsavgångar 2009 på

Åland 414, och 401 år 2010. Pensionsavgångarna varierar med ålderklassernas storlek.

Tabell 10. Pensionsavgångar på Åland, 2005-2010

2005	2006	2007	2008	2009	2010
346	314	308	378	414	401

Källa: Pensionsskyddscentralen

Vår prognos om den sammanlagda volymen på *rekryteringsbehovet i det privata näringslivet* är 474 helårstjänster (*Tabell 11*). Med en prognostiserad *nettotillväxt* av antalet sysselsatta i den privata sektorn på Åland om 135 personer, skulle det innebära att *avgångarna* från den privata sektorn bör ligga kring uppskattningsvis 339 personer detta år. Det inkluderar pensionsavgångar, avgångar till studier, emigration och avgångar till följd av uppsägningar och andra orsaker.

Motsvarande siffror för den offentliga sektorn framkom i kapitel 5. Det totala *rekryteringsbehovet till offentliga sektorn* uppgick till 209 personer, och *nettotillväxten* i arbetsstyrkan var enligt uppskattningarna 44 personer (*Tabell 11*). Det ger volym på avgångarna från offentlig sektor motsvarande 165 helårstjänster. Det betyder att det samlade rekryteringsbehovet under året kommer att vara cirka 680 helårstjänster för att även täcka upp för de runt 500 som beräknas lämna sina arbetsplatser till följd av pension, flyttning studier mm. Den samlade nettotillväxten i arbetskraften blir enligt den här prognosen 179 årsarbetsplatser.

Tabell 11. Förväntad rekrytering, avgångar, och förändring i antal på Åland under 2011

	Rekrytering	Avgångar	Förändring
Privata sektorn	474	339	135
Offentliga sektorn	209	165	44
Totalt	683	504	179

7. Fortbildning

7.1 Fort- och vidareutbildning inom den privata sektorn

I konjunkturenkäten frågade vi också företagen i vilken utsträckning de tror att de kommer att satsa på fortbildning under den närmaste 12-månadersperioden. Som vi ser i den översta raden i *Tabell 12* ligger den sammanvägda andelen i år på 30 procent, vilket är lite högre andel än de senaste två åren. Medeltalet för hur stor andel av personalen som förväntas fortbildas för perioden 2007-2011 ligger på 27 procent per år. Under det kommande året förväntas således närmare en tredjedel av personalen inom näringslivet få ta del av någon form av fortbildning.

Tabell 12. Andelen som fortbildar sig per år i det privata näringslivet, efter bransch 2007-2011 (procent)*

	2007	2008	2009	2010	2011	Medeltal
Totalt	25	31	23	26	30	27
Primärnärings	34	33	23	17	23	26
Livsmedelsindustri	19	11	27	42	47	29
Övrig industri	27	33	16	27	28	26
Vatten och el	52	40	26	43	52	43
Bygg	20	19	20	18	27	21
Handel	21	23	24	21	26	23
Hotell och restaurang	19	15	12	17	22	17
Transport och kommunikation	25	31	15	27	19	23
Finans	30	50	59	49	44	46
Företagstjänster	.	.	.	31	34	33
Personliga tjänster	.	.	.	47	56	51
Övrig service	29	35	43	.	.	35

Anm.: En ny branschindelning genomfördes 2010. Kategorin 'övriga tjänster' ersätts med företagstjänster och personliga tjänster

*Reviderade uppgifter för 2010, fler företag med än i 2010 års rapport

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

Även om det finns osäkerhet i svaren kring uppgifterna om andelen som fortbildas, kan vi konstatera att fortbildningsfrekvensen i genomsnitt verkar vara högst inom branscherna personliga tjänster, finans (bank och försäkring), vatten och el samt

företagstjänsterna. Under de två senaste åren har den förväntade fortbildningsfrekvensen varit hög även inom livsmedelsindustrin. I genomsnitt ser fortbildningsaktiviteterna ut att vara lägst inom hotell- och restaurangbranschen och byggsektorn. Det är branscher där personalomsättningen i genomsnitt är relativt stor.

Frågan om vilket område företagen tänkte satsa sin fortbildning på, engagerar branscherna i varierande grad. Nedan listas de områdena inom vilka de enskilda branscherna främst kommer att satsa på fort- och vidareutbildning under det kommande året.

- *Primärsektorn:* trädgårdsodling, ekonomi, försäljning och fiskodling
- *Livsmedelsindustrin:* konditori, bageri, desserter, annan produktion och förmansutbildning
- *Övrig industri:* teknik och arbetarskydd, säkerhet och miljö, cad och cadcam programmering, datateknik, försäljning, ekonomi, plastkunskap, fortbildning för yrkeschaufförer samt utbildning för produktionspersonal inom sågning.
- *Vatten och el:* elsäkerhet, energiteknik, CAD-teknik, drift och miljö.
- *Bygg:* flera företag lyfter fram säkerhet, men även första hjälp och miljö, VVS-utbildning, kyla, utbildning för heta arbeten, avancerad elteknik, beräkningar, ritningsarbeten, data och försäljning
- *Handel:* flest företag betonar utbildning inom försäljning, marknadsföring och kundbetjäning, men även IT, datakommunikation och datateknik, e-handel, utbildning inom bilservice, fordonsteknik, verkstad och teknisk service, säkerhet, farmaci, läkemedelslära, optik och produktkunskap, ledarskapsutbildning, utbildning av förmän och redovisning, kurser för timmermän, målarkurs, kakelkurs, odlingsrådgivning samt utbildning inom lokalvård
- *Transport och kommunikation:* här är utbildning inom säkerhet det område som flest uppgiftslämnare tagit upp, men här nämns även brandskydd, teknik, IT, ledning/ ledarskapsutbildning, utbildning inom maskin och navigation samt för ordningsmän, chaufförer och piloter, allmän kompetensutveckling och försäljning
- *Hotell- och restaurang:* kundservice, språkutbildning, utbildning för säsongsanställda, data, administration samt första hjälpen
- *Bank- och försäkring:* försäljning, produktkännedom, försäkringskompetens, placeringar, ledarskap, beskattning och ekonomi

- *Företagstjänster*: försäljning, marknadsföring och telemarketing, ekonomi, redovisning, beskattning, kurser inom finans och juridik, webb, sociala medier samt IT och programmering, utbildning inom vattenteknologi, heta arbeten, våtrum och VVS-teknik, miljö samt städning
- *Personliga tjänster*: utbildning inom vård, friskvård och hälsa samt olika former av tandvård.

Populära utbildningsteman inom de flesta branscher är som vi kan se olika former av IT-utbildning, säkerhet och miljö, försäljning och marknadsföring samt olika slag av utbildning inom ledarskap.

Vilken form av fortbildning och/eller vidareutbildning kan man inom det privata näringslivet tänka sig bekosta under det närmaste året? Frågan i vår konjunkturenkät ställdes med två, varandra icke-uteslutande alternativ: a) enskilda, kortare utbildningstillfällen och b) utbildning för examen/certifiering.

Tabell 13. Fortbildning/vidareutbildning som företaget kan tänka sig bekosta under det närmaste året (privata näringslivet). Procentuella andelen av företagen inom branscherna som angivit respektive alternativ.

	Enskilda, kortare utbildnings- tillfällen (procent av företagen)			Utbildning för examen/certifiering (procent av företagen)		
	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011
Totalt	86	87	85	17	27	18
Primär	82	97	73	9	0	7
Livsmedelsindustri	100	99	83	0	59	17
Övrig industri	92	82	95	8	25	14
Vatten och el	100	100	100	0	0	0
Bygg	90	97	91	29	34	27
Handel	88	96	80	4	37	14
Hotell och restaurang	73	75	75	18	8	25
Transport och kommunikation	78	98	82	15	28	6
Finans	67	93	100	33	79	75
Företagstjänster	.	100	86	.	18	28
Personliga tjänster	.	97	93	.	71	14
Övrig service	94	.	.	37	.	.

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

Liksom tidigare år är det enskilda kortare utbildningstillfällen som omfattas av de flesta företagen. Inom branscherna vatten och el samt finans har samtliga företag som svarat på enkäten uppgett att de kan tänka sig att bekosta enskilda, kortare utbildningstillfällen. I genomsnitt räknar 85 procent av företagen att de kommer att bekosta enskilda utbildningstillfällen under det närmaste året.

Andelen företag som kan tänka sig bekosta utbildning för examen/certifiering är däremot betydligt lägre och andelen företag som planerar att satsa på den här typen av utbildning varierar mer mellan åren inom flera branscher. Eftersom resultaten skiljer sig rätt mycket mellan åren bör uppgifterna tolkas med viss försiktighet. Variationerna kan dock även bero på att olika slag av certifieringar är aktuella olika perioder inom olika affärs- och yrkesområden. Inom byggbranschen verkar behovet av certifiering vara rätt stabilt mellan en fjärdedel och en tredjedel av företagen. Inom vatten och el har behovet varit konstant lågt, medan den här typen av utbildning har förväntats vara betydande inom finanssektorn de senaste två åren.

7.2 Fort- och vidareutbildning inom den offentliga sektorn

Inom den offentliga sektorn fortbildar sig för närvarande drygt hälften av de anställda årligen (*Tabell 14*). Inom samtliga tre arbetsgivarsektorer inom den offentliga sektorn på Åland planeras för att en större andel av personalen ska få möjlighet till fortbildning i år jämfört med för ett år sedan. Högst är fortbildningsfrekvensen inom landskapsförvaltningen (närmare 60 procent), där fortbildningsaktiviteterna inom framför allt hälso- och sjukvården är hög, men även skolektorn drar upp den genomsnittliga aktivitetsnivån. Inom några av landskapsregeringens underlydande myndigheter fortbildar sig i det närmaste hela personalen varje år.

Inom alla avdelningar, enheter och underlydande myndigheter inom landskapsförvaltningen kan man tänka sig att bekosta enskilda kortare utbildningstillfällen. Några enheter och myndigheter såsom ÅHS, ÅMHM, AMS, trafikavdelningen, delar av näringsavdelningen samt Högskolan på Åland kan vid sidan om enskilda utbildningstillfällen även tänka sig att under året bekosta utbildning för examen/certifiering.

Även inom den kommunala sektorn beräknas över hälften av den anställda få fortbilda sig under det närmaste året. Fortbildningsfrekvensen varierar dock mellan kommunerna och de olika sektorerna inom kommunerna. I ett par kommuner räknar man med att

högst 20 procent av personalen kommer att få möjlighet att fortbilda sig under året, medan andra kommuner uppger att 60-80 procent av personalen kommer att erbjudas fortbildning under året. Inom skolsektorn i kommunerna beräknas mellan 60 och 100 procent av personalen fortbilda sig under det kommande året.

Inom kommunsektorn kan i det närmaste alla tänka sig att bekosta enskilda kortare utbildningstillfällen. Tre kommuner och tre kommunalförbund kan även tänka sig att bekosta utbildningar för specifik certifiering/examen.

Inom den statliga sektorn på Åland är fortbildningsfrekvensen lägre än inom övriga delar av den offentliga sektorn, men i nivå med fortbildningsaktiviteterna inom det privata näringslivet (*Tabell 12, Tabell 14*). Också här varierar fortbildningsfrekvensen mellan olika enheter. I huvudsak handlar det om enskilda kortare utbildningstillfällen, endast inom sjöbevakningen kan man tänka sig att även står för utbildning för examen/certifiering.

Tabell 14. Fortbildning inom den offentliga sektorn, procentandelar och antal personer, 2010-2011

	2010		2011	
	Procent	Antal	Procent	Antal
Totalt	50	1 712	54	2 009
Kommunsektorn	49	870	51	981
Landskapssektorn	53	794	59	975
Staten	23	48	30	52

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Bland de områden som man särskilt kommer att satsa på fortbildning inom märks olika former av IKT-utbildning som ett viktigt tema inom alla tre arbetsgivarsektorer. Olika utbildningssatser inom vård och omsorg framhålls likaså av många uppgiftslämnare, av ÅHS, skolsektorn (studerandevård och arbetshälsa) samt av kommunernas socialsektorer. Här nämns allt från kognitiv beteendeterapi till demensvård, fortbildning inom barnomsorg och allmän socialvård, primärvård, hemvård samt fördjupad kunskap i specifika diagnoser. En stor del av fortbildningen berör av naturliga skäl väldigt specifika yrkeskompetenser inom den offentliga sektorns olika serviceområden där det

till stor del handlar om att följa kunskapsutvecklingen inom de olika områdena. Här kan som exempel nämnas fortbildning inom väghållning och sjötrafik, branschspecifik kunskap för handläggare, juridik, redovisning, beskattning, nätpedagogik, polisiära kurser, elsäkerhet, utbildning i sociala förmåner, bevakning och lokalvård. Olika former av ledarskap och styrning nämns av tre uppgiftslämnare och jämställdhetsutbildning av en.

8. Bedömning av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn

På uppdrag av utbildnings- och kulturavdelningen vid Ålands landskapsregering ställde vi i arbetskraftsenkäten till den offentliga sektorn för fjärde året i följd två frågor om bedömningen av utländska yrkeskvalifikationer. Den första frågan löd: "Hur stort är ert nuvarande behov av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands?" Vi bad respondenterna uppge antal fall per år, där sådana bedömningar aktualiserats.

Vi bad också de svarande uppskatta hur behovet av sådana bedömningar skulle utvecklas under det närmaste året. Frågan vi ställde var: "Uppskatta ert behov under det kommande året av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands?" Alternativen som gavs var: 'minskar', 'stabilt', 'ökar'.

Inom den *statliga sektorn* förväntas det liksom ifjol inte vara aktuellt med några bedömningar av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands. Man tror inte heller att behovet kommer att öka på kort sikt.

Inom den *kommunala sektorn*, bedömer man att man kommer att ha sammanlagt runt 28 fall av rekryteringar där det handlar om att bedöma yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands. Närmare hälften av dessa fall, 13 stycken, beräknas gälla skolektorn. Det är även inom skolektorn som enstaka uppgiftslämnare beräknar att behovet av dylika bedömningar beräknas öka. Förklaringen till detta är att en stor del av de lärare som rekryteras har utbildat sig i Sverige. Även inom äldreomsorgen finns det vissa förväntningar på att behovet av bedömningar av utländska yrkeskvalifikationer kommer att växa. I övrigt är behovet av att bedöma utländska utbildningar och yrkeskompetenser relativt jämnt fördelat mellan kommunerna.

Inom *landskapsförvaltningen och landskapet underställda myndigheter* uppskattar man att behovet av validering av utländsk yrkeskompetens kan komma att öka något under den närmaste framtiden. Vid landskapets egna rekryteringsprocesser bedöms behovet det kommande året vara lika stort som inom den kommunala sektorn, runt 28 fall. Även inom landskapsförvaltningen är det bland annat inom skolektorn som behovet av att bedöma utländska utbildningar finns. Därtill kommer verksamheten inom AMS där det relativt ofta förekommer behov att bedöma yrkeskvalifikationer som förvärvats i andra länder, men då handlar det om AMS kunder. Man förväntar sig även att fallen kommer

att öka på kort sikt, vilket man även tror att kan gälla inom vissa delar av utbildningssektorn.

Bland landskapsregeringens underlydande myndigheter är det framför allt inom ÅHS och inom ÅMHM som behovet av att bedöma utländska yrkeskompetenser beräknas vara stort, omkring 10 fall vardera under den närmaste 12-månadersperioden. Många inom deras verksamhetsområde rekryteras från andra länder än Finland. Omfattningen förväntas vara ungefär den samma på kort sikt.

Referenser

ÅSUB Rapport 2006:2, *Det framtida behovet av utbildning på Åland*

ÅSUB (2006) *Företagens kompetensbehov 2006*

ÅSUB (2007) *Företagens kompetensbehov 2007*

ÅSUB Rapport 2008:2, *Konjunkturläget våren 2008*

ÅSUB Rapport 2008:6, *Arbetsmarknadsbarometern våren 2008*

ÅSUB Rapport 2009:4, *Konjunkturläget våren 2009*

ÅSUB Rapport 2009:8, *Arbetsmarknadsbarometern våren 2009*

ÅSUB Rapport 2010:1, *Konjunkturläget våren 2010*

ÅSUB Rapport 2010:3, *Arbetsmarknadsbarometern våren 2010*

ÅSUB Rapport 2011:2, *Konjunkturläget våren 2011*

Internet

Statistikcentralen, http://www.stat.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2001/index_sv.html.

Bilaga 1: Klassificeringar

Yrkesklassificering: Aggregering av huvudgrupperna i Yrkesklassificeringen 2001

I.	Lednings-, specialist- och expertarbete	{	<u>1</u>	Chefer och högre tjänstemän
			<u>2</u>	Specialister
			<u>3</u>	Experter
II.	Kontor- och servicearbete	{	<u>4</u>	Kontorspersonal och personal i kundservicearbete
			<u>5</u>	Service-, försäljnings- och omsorgspersonal
III.	Manuellt arbete	{	<u>6</u>	Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.
			<u>7</u>	Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare
			<u>8</u>	Process- och transportarbetare
			<u>9</u>	Övriga arbetstagare
			(<u>0</u>)	Militärer

Branschindelning

1. Primär	{	I. Industri, bygg och primär
2. Livsmedelsindustri		
3. Övrig industri		
4. Vatten och el		
5. Bygg		
6. Handel	→	II. Handel
7. Hotell- och restaurang	{	III. Service
8. Transport- och kommunikation		
9. Bank- och försäkring		
10. Övriga tjänster		

Bilaga 2: Enkäter

- 1) Konjunkturenkäten våren 2011
- 2) Arbetskraftsenkäterna våren 2011. (Sidan 2 i enkäterna var lika utformad för alla)
 - a. Kommunsektorn (enkätens sida 1 och 2)
 - b. Skolorna (enkätens sida 1)
 - c. Statliga enheter (enkätens sida 1)
 - d. Hälso- och sjukvården (enkätens sida 1)
 - e. Landskapsförvaltningen och landskapsregeringen underställda myndigheter och enheter (enkätens sida 1)

Företag

Kontaktperson

Tel:

Titel

Vill Ni ha Konjunkturrapporten som återrapportering? ☐ ja ☐ nej

Ert företags aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler)

Inom Åland (inklusive anställda ombord på åländska fartyg)

11/11/2019

Utanför Åland

Page 10

1. Konjunktursiktterna i Er bransch kommer om 12 månader att vara:

☐ bättre ☐ oförändrade ☐ sämre

2. Kommer Ert företag om 12 månader att ha:

☐ expanderat ☐ bibehållit nuvarande storlek ☐ minskat eller upphört med verksamheten

3. Hur har omsättningen i Ert företag utvecklats jämfört med situationen för 12 månader sedan, i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen? (År 2010 var inflationen 1,9 procent)

☐ snabbare ☐ lika snabbt ☐ långsammare

4. Hur kommer omsättningen att ha utvecklats om 12 månader i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen?

☐ snabbare ☐ lika snabbt ☐ långsammare

5. Hur har lönsamheten i Ert företag utvecklats jämfört med situationen för 12 månader sedan?

☐ förbättrats ☐ oförändrad ☐ försämrats

6. Hur kommer lönsamheten att ha utvecklats om 12 månader?

☐ förbättrats ☐ oförändrad ☐ försämrats

7. Har antalet anställda i Ert företag, jämfört med situationen för 12 månader sedan:

☐ ökat ☐ oförändrad ☐ minskat

8. Kommer antalet anställda i Ert företag om 12 månader att:

☐ ha ökat ☒ vara oförändrad ☐ ha minskat

9. Hur har investeringarna i byggnader och maskiner förändrats jämfört med för 12 månader sedan:

☐ ökat betydligt ☒ motsvarar årligt slitage och avskrivningar ☐ minskat betydligt

10. Hur kommer investeringarna att ha utvecklats om 12 månader:

☐ ökat betydligt ☐ motsvara årligt slitage och avskrivningar ☐ minskat betydligt

11. Hur många anställda, omräknat till helårstjänster uppskattar Ni att Ert företag kommer att ha om ett år?

Inom Åland (inkl. eventuella arbetsplatser på åländska fartyg)	Utanför Åland
Antal:	Antal:

12. Uppskatta antalet nyanställningar, ersättande och nya, omräknat till helårstjänster i Ert företag om ett år.

a) Inom Åland (inkl. eventuella arbetsplatser på åländska fartyg)	Antal nyanställningar/ helårstjänster sammanlagt (a+b) 0
b) Utanför Åland	

Om Ni svarat '0' (inga nyanställningar) på ovanstående fråga, gå direkt till fråga 15!

13. Om Ni planerar att nyanställa under det kommande året, vilken yrkesinriktning kommer Ni att efterfråga mest? (Avser arbetsställen inom och utanför Åland).

Uppskatta antal omräknat till heltidstjänster! (Sammanlagda antalet bör summera till a+b i fråga 12)

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Serveringspersonal	
Sekreterare, dataregistrerare, fakturerare		Kaptener, styrmän, maskinbefäl	
Kundservice inom penningtrafik		Däcksmanskap, maskinpersonal	
Övrig kontorspersonal		Fordonsförare, chaufförer	
Dataspecialister (programmerare och liknande)		Drifts- och verksamhetschefer	
Dataoperatörer, tekniker och liknande		Byggnadshantverkare, VVS	
Försäljare, butikskassörer		Elektriker, elmontörer	
Fiskodlingsarbetare		Maskinmontörer, -reparatörer	
Kockar, storhushållspersonal		Fastighetsskötsel, städning	
Annat - vad?		Frisörer, kosmetologer, m.fl.	

Summa nyanställningar
 Obs! Summan bör vara = a+b under fråga 12
 0

14. Om Ert företag efterfrågar en särskild yrkesinriktning, vilken tror Ni kommer att vara svårast att få tag på under det kommande året? (Se ovan). Texta och förkorta vid behov!

15. Hur stor andel av Er personal uppskattar Ni att i nuläget fortbildar sig per år?

- ☐ 0-20%
 ☐ 20-40%
 ☐ 40-60%
 ☐ 60-80%
 ☐ 80-100%

16. Inom vilket område tror Ni att Ni främst kommer att satsa på fortbildning/vidareutbildning under det närmaste året? Texta och förkorta vid behov!

17. Vilken slags fortbildning/vidareutbildning kan Ert företag tänka sig bekosta under det närmaste året?

- ☐ enskilda, kortare utbildningstillfällen
 ☐ utbildning för examen/certifiering
 (Ett eller två kryss!)

Stort tack för Er medverkan!

0369471932

Skriv ut

Töm formuläret

Skicka

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler): _____

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år? _____

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster): _____

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal	_____	Övrig kontorspersonal	_____
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap 1)	_____	Barnskötare, familjedagvårdare, m.fl.	_____
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap 2)	_____	Primärskötare, närvårdare, m.fl.	_____
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap 3)	_____	Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	_____
Barnträdgårds-/förskollärare	_____	Brandmän	_____
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	_____	Restaurang- storhushållspersonal, kockar	_____
Tekniska experter 4)	_____	Byggnads- reparationsarbetare o. likn. 5)	_____
Hamntrafikledare	_____	Fastighetsskötare m.fl.	_____
Sjukskötare m.fl.	_____	Sjukhus-/vård- och köksbiträden, städare m.fl.	_____
Handledare, socialsektor (ungdomsledare m.fl.)	_____	Gatu- och anläggningsarbetare	_____
Sekreterare, textbehandlare, mfl	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
		Antal:	_____
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
		Antal:	_____
1) T.ex. dataspecialister, byggmästare, väg- planerings, och projektingenjörer, arkitekter, planerare		Antal nyanställningar totalt :	_____
2) T.ex. socialarbetare, inkl. socialsekreterare, socialinspektörer, psykologer, ekonomer, m.fl. (ej jurister)			_____
3) T.ex. skogsbruksingenjörer och -planerare, lantbruksinspektörer, biologer, miljöhandläggare, inspektörer och -ingenjörer			_____
4) T.ex. byggnads- och brandinspektörer, arbetsledare, eltekniker			_____
5) inkl. montörer			_____

Fortsätt på nästa sida!

Kontroll (skall vara = 0)

4267223703

5. Om ni planerar att anställa under den kommande 12-månadersperioden, vilken yrkesinriktning tror ni kommer att vara svårast att få tag på? (Lämna tomt om ni inte planerar att anställa). Välj om möjligt från yrkesgrupperna i fråga 4!

6. Hur stor andel av Er personal uppskattar ni att i nuläget fortbildar sig per år?

- ☐ 0-20% ☐ 20-40% ☐ 40-60% ☐ 60-80% ☐ 80-100%

7. Inom vilket område tror ni att ni främst kommer att satsa på fortbildning/vidareutbildning under den närmaste 12-månadersperioden? Förkorta vid behov!

8. Vilken slags fortbildning/vidareutbildning kan Ert företag tänka sig bekosta under det närmaste året?

- ☐ enskilda, kortare utbildningstillfällen ☐ utbildning för examen/certifiering (Ett eller två kryss!)

9. Hur stort är ert behov av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands? Antal fall/år: _____

10. Uppskatta ert behov under den kommande 12-månadersperioden av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands:

- ☐ minskar ☐ stabilt ☐ ökar

Tillägg och egna kommentarer

När du är klar, skicka in blanketten (se längst ner på sidan).

När den skickats kommer du automatiskt till ÅSUBs hemsida.

Tack för din medverkan!

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler): _____

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år? _____

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster): _____

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Verksamhetschefer, rektorer	_____	Övrig personal i kundservice 1)	_____
Universtets- och högskolelärare	_____	Bibliotekarier	_____
Ämneslärare och lektorer	_____	Restaurang- storhushållspersonal, kockar	_____
Klasslärare	_____	Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	_____
Speciallärare	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
Studiehandledare	_____	Antal:	_____
Ungdoms-, sysselsättningsledare m.fl.	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
Sekreterare, textbehandlare, mfl	_____	Antal:	_____
Övrig kontorspersonal	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
		Antal:	_____

1) T.ex. receptionister

Antal nyanställningar totalt : _____

Kontroll (skall vara = 0) _____

Fortsätt på nästa sida!

4769052272

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler): _____
2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år? _____

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster): _____

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal	_____	Försäkringshandläggare m.fl.	_____
Specialister inom juridik	_____	Övrig kontorspersonal	_____
Sjö- flyg- och, hamntrafikbefäl, mfl	_____	Övrig personal i kundservice 2)	_____
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	_____	Restaurang- storhushållspersonal, kockar	_____
Tulltjänstemän	_____	Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	_____
Gräns- och sjöbevakare	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
Skatteberedare och -inspektörer	_____	Antal:	_____
Administrativa tjänstemän 1)	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
Kommissarier och överkonstaplar	_____	Antal:	_____
Sekreterare, textbehandlare, mfl	_____	Annat - vad? (Förkorta vid behov)	_____
		Antal:	_____
		Antal:	_____

1) T.ex. rättegångsombud

2) T.ex. receptionister, telefonister, m.fl.

Antal nyanställningar totalt : _____

Kontroll (skall vara = 0)

Fortsätt på nästa sida!

0465560499

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Överläkare, specialläkare, m.fl.		Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	
Överskötare och avdelningsskötare		Restaurang- storhushållspersonal, kockar	
Socialarbetare		Primärskötare, närvårdare, m.fl.	
Barnmorskor		Barnskötare, familjedagvårdare, m.fl.	
Hälsövårdare		Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	
Fysio- och ergoterapeuter		Sjukhus- och vårdbiträden	
Sekreterare, dataregistrerare m.fl.		Köksbiträden	
Övrig kontorspersonal		Städare	
		Fastighetsskötare	
Annat - vad? (Förkorta vid behov)			
		Antal:	
Annat - vad? (Förkorta vid behov)			
		Antal:	

Antal nyanställningar totalt :

Fortsätt på nästa sida!

Kontroll (skall vara = 0)

2880118480

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Kommissarier och överkonstaplar	
Specialister inom juridik		Sekreterare, textbehandlare, mfl	
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap 1)		Övrig kontorspersonal	
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap 2)		Restaurang- storkökspersonal, kokkar	
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap 3)		Poliser	
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor		Byggnads- reparationsarbetare o. likn. 5)	
Tekniska experter 4)		Fordons-/arbetsmaskinförare	
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer		Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	
Besiktningstekniker		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Sjöbefäl, hamntrafikledare, mfl			
Däcks-, maskinpersonal, m.fl. sjötrafikarbetare		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Antal nyanställningar totalt :	

1) T.ex. dataspecialister, byggmästare, väg- planerings, och projekteringsingenjörer, arkitekter, planerare

2) T.ex. socialarbetare, inkl. socialsekreterare, socialinspektörer, ekonomer, m.fl. (ej jurister)

3) T.ex. skogsbruksingenjörer och -planerare, lantbruksinspektörer, biologer, miljöhandläggare, inspektörer och -ingenjörer

4) T.ex. byggnads- och brandinspektörer, arbetsledare, eltekniker

5) inkl. montörer

Fortsätt på nästa sida!

Kontroll (skall vara = 0)

8763046666

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSBYRÅ

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en fristående enhet vars huvuduppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva kvalificerad utrednings- och forskningsverksamhet.

ÅSUB producerar fortlöpande aktuell statistik inom en rad olika samhällsområden. Tyngdpunkten i analysverksamheten utgörs av utredningar inom det ekonomisk-politiska området. Statistiska sammanställningar publiceras regelbundet i serierna ÅSUB Statistik och ÅSUB Statistikmeddelande, medan serien ÅSUB Rapport innehåller utredningar, analyser och annan information om Ålands ekonomi och samhälle.

Mer information om verksamheten och publikationer finns på ÅSUB:s hemsida www.asub.ax

ÅLANDS STATISTIK- OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Tfn +358 (0)18 25490
Fax +358 (0)18 19495
info@asub.ax
www.asub.ax

Ålandsvägen 26
PB 1187
AX-22 111 MARIEHAMN